

Tautiečiai atsisveikina su prezidentu Algirdu Mykolu Brazausku

Vilnius, birželio 29 d. (ELTA) – Į Prezidentūrą, kur pašarvotas birželio 26 d. vakarą miręs prezidentas Algirdas Mykolas Brazauskas, renkasi norintys su juo atsisveikinti vilniečiai ir sostinės svečiai. A. M. Brazauskas yra pašarvotas Prezidentūros kolonų salėje.

Su prezidentu, be bendrapartiečių ir bendražygių, atsisveikinti buvo atvykę Lietuvos Respublikos prezidentai Dalia Grybauskaitė ir Valdas Adamkus, Seimo pirmininkė Irena Degutienė bei premjero Andriaus Kubiliaus vadovaujamas ministrų kabinetas.

Pirmojo atkurto Nepriklausomos Lietuvos prezidento laidotuvės vyks liepos 1 d. Laidotuvės prasidės šv. Mišiomis Vilniaus arkikatedroje bazilikoje. A. M. Brazauskas bus laidojamas Antakalnio kapinėse, Prezidentų panteone.

Jungtinės Amerikos Valstijos atsiuntė užuojautą Lietuvai dėl A. M.

Brazausko mirties. „Amerikos žmonių vardu prezidentas Barack Obama siunčia užuojautą Lietuvos žmonėms dėl Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko mirties, – teigiama Baltųjų rūmų atstovo Robert Gibbs pareiškimė. – Prezidentas Brazauskas vaidino svarbų vaidmenį atkuriant Lietuvos nepriklausomybę, įsipareigodamas laikytis demokratijos principų.”

Atstovo teigimu, A. M. Brazauskas sustiprino šalies saugumą, atveddamas Lietuvą į NATO ir Europos Sąjungą, ir sustiprino šalies ryšius su JAV.

Atskirame pareiškimė Valstybės sekretorė Hillary Clinton teigia kartu su B. Obama „siunčianti nuoširdžią užuojautą dėl Lietuvos prezidento A. M. Brazausko mirties” ir vadina jį „kovotoju už savo šalį ir tautą”. „Prezidentas Brazauskas vadovavo Lietuvai nepaprastų pokyčių laikotarpiu, – teigia ji. – Jis vaidino svarbiausią

A. M. Brazauskas pašarvotas Prezidentūros kolonų salėje. **ELTA** nuotr.

vaidmenį nepriklausomybės judėjime, kuris išlaisvino jo šalį ir įkvėpė viso pasaulio žmones.”

A. Brazauskas mirė būdamas 77-erių, po ilgos kovos su vėžiu.

JAV sulaikyta 10 asmenų, įtariamų šnipinėjus Rusijai

Washington, DC, birželio 29 d. (BNS) – JAV sulaikyta dešimt asmenų, kurie kaltinami šnipinėję Rusijos valdžiai, praneša BBC.

Teigiama, kad sulaikytieji vykdė operaciją, kurios metu Rusijos agentai JAV apsimitinėjo vietos gyventojais. Kai kurie jų kaip poros Amerikos teritorijoje gyveno metų metus. Sulaikytiesiems pateikti kaltinimai konspiracija veikus kaip neteisėtiems už-

sienio valstybės samdytiems agentams. Jei bus pripažinti kaltais dėl jiems metamų šių kaltinimų, jiems gresia laisvės atėmimo bausmė iki penkerių metų.

Vienuoliktas įtariamasis yra laisvėje, teigia JAV teisingumo departamentas. Devyni iš dešimties dar kaltinami ir konspiracija siekiant plauti pinigus – už šiuos kaltinimus gresia laisvės atėmimo bausmė iki 20 metų.

Teismo dokumentuose teigiama, kad Rusijos slaptieji agentai JAV teritorijoje rinko medžiagą apie branduolinę ginkluotę, JAV turimus ginklus, Iraną, Baltuosiuose rūmuose sklandančius gandus, valdybos pokyčius CŽV ir politines partijas.

JAV teisingumo departamentas teigia, kad aštuoni įtariamieji „JAV teritorijoje vykdė ilgalaikę operaciją ir dirbo civilius darbus nenorėdami

sukelti įtarimų”. Teigiama, kad Rusijos slaptosios tarnybos juos apmokė patekti į su politiką susijusių žmonių terpę ir ten rinkti informaciją. Jiems buvo duoti nurodymai susibičiuliauti su JAV pareigūnais ir įvairiais būdais perdavinėti slaptą informaciją Rusijos valdžiai dirbantiems tarpininkams.

JAV pareigūnai tvirtina, kad šnipų tinklas **Nukelta į 7 psl.**

Baltarusija kelia naujus reikalavimus dėl vizų režimo

Vilnius, birželio 29 d. (BNS) – Premjeras Andrius Kubilius, birželio 28 d. viešėjęs Baltarusijoje, sako, kad kaimyninė šalis kelia naujus reikalavimus dėl vizų režimo supaprastinimo.

„Derinamos kai kurios naujos techninės detalės, kurias išskėlė Baltarusijos pusė. Manau, kad tas detalės būtų galima baigti derinti kiek galima greičiau. Iš mūsų pusės tikrai nėra keliamų kokių nors naujų problemų”, – sakė A. Kubilius.

Buvo tikimasi, kad susitarimą, kuris leistų supaprastintą judėjimą netoli sienos gyvenantiems žmonėms, Lietuva ir Baltarusija pasirašys pernai rugsėjį per Baltarusijos prezidento Aleksandr Lukašenka apsilankymą Vilniuje, tačiau, pasak Lietuvos diplomatų, Baltarusijos pusė tuomet paprašė pasirašymą atidėti ir patikslinti kai kuriuos klausimus.

Planuojama, kad pagal sutartį, rajonuose, esančiuose iki 50 kilometrų nuo sienos, gyventojai galėtų judėti turėdami specialius leidimus, kurie būtų išduodami penkeriems metams. Tokiu atveju Gardino ir Lydos gyventojai galėtų be vizų atvykti į Vilnių ir

Druskininkus ir atvirkščiai. Lietuvos teritorijoje prie Baltarusijos, kurioje būtų leidžiama judėti per sieną be vizų, gyvena apie 800,000 žmonių. Baltarusijos pusėje laisvu judėjimu galėtų pasinaudoti apie 600,000 gyventojų.

Po apsilankymo Baltarusijoje premjeras A. Kubilius teigia, jog Lietuvos Vyriausybė yra linkusi prisidėti prie Baltarusijos energetinės nepriklausomybės stiprinimo. Lietuva taip pat norėtų importuoti Baltarusijai skirtą naftą iš Venesuelos. Jis teigia, jog pastaruoju metu su Baltarusijos atstovais vyksta daug pokalbių energetikos tema.

„Kaip susitikimo metu sakė Baltarusijos prezidentas, ypatingai daug dėmesio turime skirti energetinės nepriklausomybės stiprinimui. Mes linkę prie to prisidėti kaip galima, tai turi suderinti technologai, praktikai”, – sakė A. Kubilius.

Jis dar kartą pakartojo, jog Baltarusija nori bendradarbiauti su Lietuva statant ir suskystintų dujų terminalą Klaipėdoje, iš kurio galėtų būti nutiestas dujotiekis į Baltarusiją. Premjeras pridūrė, jog kaimyninės

Premjeras A. Kubilius teigia, jog Lietuvos Vyriausybė yra linkusi prisidėti prie Baltarusijos energetinės nepriklausomybės stiprinimo. **Delfi.lt** nuotr.

šalies dujų poreikis yra daug didesnis nei Lietuvos.

„Labai svarbu, kad Baltarusija ieško tokių kitų energijos apsirūpinimo galimybių, ir mes, būdami kaimynai bei istoriškai turėdami daug sąsajų, turime ieškoti būdų jiems šias problemas spręsti”, – kalbėjo premjeras.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Padėjo artimui. „Skautų aidas” konkursas (p. 2)
- Didžiausias A. Brazausko privalumas – jo politinis apskrumas (p. 3)
- A. Vitkaus skiltis (p. 3)
- Lietuva ruošiasi Žalgirio mūšio 600 metų jubiliejui (p. 4, 9)
- Apsilankius Vokietijoje (p. 5)
- Iš Lietuvos vyčių veiklos (p. 5)
- Netikėtumų ledynas (5) (p. 9)
- Ne Gedulo ir vilties, o Okupacijos diena (p. 8, 11)

Valiutų santykis

1 USD — 2,82 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Lenkai, rusai, vokiečiai ir vis daugiau amerikiečių vėl traukia pakeliauti po Lietuvą. Praėję metai, tapę didžiąja duobe daugeliui iš turizmo gyvenančių žmonių ir įstaigų, užsimiršta: šiemet turizmo informacijos centrai, muziejai, sanatorijos sulaukia vis daugiau atvykėlių. Daugėja ir ekologiškai – dviračiais ar pėstute – po Lietuvą keliaujančių užsieniečių. Vis dažniau mūsų šalyje apsilanko amerikiečiai: galbūt Lietuva jiems tarsi tunelis keliaujant per Baltijos šalis, gilyn į Europą, gal Lietuvą atranda internete – mūsų šalis apie save pasauliui pateikia tikrai nemažai informacijos. Turizmo verslu užsiimančios žmonės tikisi, kad amerikiečius ir kitus užsienio turistus privilioja lietuvių, išvykusių į svečias šalis, pasakojimai apie gimtinę. Tuo įsitikino ir „Draugo“ redakcija, jau ne kartą sulaukusi amerikiečių susidomėjimo mūsų dienraštyje skleidžiamomis žiniomis apie Lietuvą.

Redaktorė Loreta Timukienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry

8830 Magnolia Court

Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Padėjo artimui

Ses. AUŠRA JASAITYTĖ-PETRY

Skautų šūkis „Dievui, Tėvynei ir Artimui“ reiškia, kad skautai tiki ir tarnauja Dievui, yra atsidavę Tėvynei ir padeda artimui. Artimas – nebūtinai pažįstamas, gali būti ir svetimas. Skautas arba skautė kasdien padaro po gerą darbėlį kitų labui – pagelbsti ar šeimos nariui, ar draugui, kaimynui, ar ir visai svetimam žmogui. Kiekvienas skautas, skautė kasdieniame gyvenime savo elgesiu patvirtina skautų šūkį.

Motinos dieną pagerbiame savo motinas, močiutes, tetas. Ši diena švenčiama visame plačiame pasaulyje.

Šiemet Motinos diena buvo gegužės 10-ąją. Čikagoje – graži, saulėta, ne per šalta. Puiki proga padėti artimui. Čikagos miesto centre vyko organizacijos „Breast Cancer Network of Strength“ tradiciškai rengiama eisena „Walk to Empower“. Tai 5 kilometrų eisena arba bėgimas ar vienos mylios eisena. Ji vyksta ne tik Čikagoje, bet visoje Amerikoje. Organizacijos tikslas – padėti tiems, kas serga krūties vėžiu.

Čikagos mieste eisenoje dalyvavo tūkstančiai žmonių, tarp jų ir keletas Čikagos „Aušros vartų/Kernavės“ ir „Lituanicos“ tuntų skautų ir skaučių. Bėgo sesė Diana Ramanauskaitė,

Eisenos dalyviai: brolis Linas Jučas, brolis Viktoras Jučas, brolis Aleksas Jučas, brolis Teriukas Petry, brolis Donatas Ramanauskas, sesė Loreta Jučienė, sesė Albina Ramanauskienė, sesė Rasa Ramanauskienė, sesė Renata Ramanauskaitė-Borucki, sesė Regina Ramanauskaitė ir sesė Aušra Jasaitytė-Petry. Nuotraukoje nėra sesės Dianos Ramanauskaitės. Skautės Olivijos Petry nuotr.

Sesė Aušra Jasaitytė-Petry ir sesė Regina Ramanauskaitė nužingsniavo penkis kilometrus.

sesė Loreta Jučienė, brolis Donatas Ramanauskas, brolis Linas Jučas, brolis Aleksas Jučas, brolis Viktoras Jučas ir brolis Teriukas Petry. Eise-noje žingsniavo sesė Albina Ramanauskienė, sesė Renata Ramanauskaitė-Borucki, sesė Rasa Ramanauskienė, sesė Regina Ramanauskaitė ir sesė Aušra Jasaitytė-Petry.

Kas lėmė jų apsisprendimą? Kiekvienas šių dalyvių pažįsta ką nors sergantį ar sirgusį vėžiu. Dažnas išgirstame, kad kažkas netikėtai sužinojo sergantis šia klatinga liga. Gydytojai stengiasi išgydyti ir tam reikia didelių lėšų. Todėl Amerikoje, kaip ir visame pasaulyje, rengiamos panašios eisenos. Reikia padėti artimui. Reikia rinkti lėšas. Reikia rasti būdą nugalėti vėžį. Prie to prisidėjo ir šie skautai. Padedame artimiesiems, svetimiems ir pažįstamiems.

Eisena šurmuliavo gražiame Čikagos miesto centre. Daugybė žmonių ėjo miesto gatvėmis. Net ir Illinois valstijos gubernatorius prisidėjo. Įveikiant kilometrą po kilometro buvo laiko pagalvoti apie tuos, kurie serga šia liga. Gal kai kuriems eisenos dalyviams buvo per sunku, bet, palyginti su ligos našta, lengva. Tarp ėjimų teko matyti tokių, kuriems atliekamos chemoterapijos procedūros. Ir vis tiek jie šypsojosi.

Graži buvo ši Motinos diena. Proga praleisti kartu su draugais, padėti artimui ir padėkoti Dievui, kad nestokojame sveikatos dalyvauti tokioje ypatingoje eisenoje.

„SKAUTŲ AIDO“ STOVYKLINIS KONKURSAS

Vydūno fondas skelbia SKAUTŲ AIDO stovyklinį konkursą

Kūrybos temos

2 puslapių montažai (aprašymai su nuotraukomis)

Stovykliniai rašiniai:

„Pavyzdingas stovyklautojas“

„Sumanus vadovas“

„Įdomiausia stovyklos diena“

„Mūsų skiltis stovyklauja“

Stovyklinė fotožurnalistika (1 puslapio su paaiškinimais)

Įdomios stovyklinės akimirkos

Mokomės skautauti

Skautiškas žaidimas

Kūrybingi skautai

Premijos

KATEGORIJA	10-14 m.	15-17 m.	18-20 m.	21+ m.
Montažai	1 po 50 dol., 2 – 25	1 po 50 dol., 2 – 25	1 po 50 dol., 2 – 25	1 po 100 dol., 2 – 50
Rašiniai	1 po 50 dol., 2 – 25	1 po 50 dol., 2 – 25	1 po 50 dol., 2 – 25	1 po 100 dol., 2 – 50
Nuotraukos	1 po 50 dol., 2 – 25	1 po 50 dol., 2 – 25	1 po 50 dol., 2 – 25	1 po 100 dol., 2 – 50
Australijos skautams	Po 25 dol. kiekvienai temos ir amžiaus grupei.			

Vertinimo komisija. Vertinimo komisiją sudarys 3 tuntininkai iš atskirų LSS rajonų ir 3 skautai akademikai.

Konkurso laikas. Nuo 2010 m. birželio 20 d. iki rugsėjo 6 d.

Stovyklinius konkursinius darbus siųskite iki rugsėjo 12 d. (Australijos skautams iki 2011 m. kovo 1 d.): SKAUTŲ AIDO stovyklinis konkursas, c/o Vydunas Youth Fund, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 arba vyduno.fondas@sbcglobal.net

Prašom pranešti el. paštu, jei siųsite konkursinį darbą paprastu paštu.

Konkursiniai darbai bus išspausdinti stovykliniame SKAUTŲ AIDO numeryje.

Amžius

1. I grupė: 10–14 m.
2. II grupė: 15–17 m.
3. III grupė: 18–20 m.
4. IV grupė: 21+ m.

DIDŽIAUSIAS A. BRAZAUSKO PRIVALUMAS BUVO JO POLITINIS APSUKRUMAS

EDWARD LUCAS

Velionio Algirdo Mykolo Brazausko didžiausias privalumas buvo jo politinis apsukrumas, dažniausiai gerai paslėptas geraširdiško būdo, teigia „The Economist” apžvalgininkas Edward Lucas. Įtakingo britų savaitraščio interneto svetainėje paskelbtame komentare apžvalgininkas rašo, kad dėl Brazausko Lietuvos komunistinė vadovybė tapo stipria jėga, silpninant ryšius, saiščiusius Lietuvą su Sovietų Sąjunga.

„Vadovaujant Brazauskui, Lietuvos komunistinė vadovybė tapo stipria jėga, judant kita kryptimi: silpninant ryšius, saiščiusius Lietuvą su Sovietų Sąjunga ir ruošiantis pergalingam šalies grįžimui į pasaulio žemėlapi”, – teigiama „The Economist” komentare.

Jis [Brazauskas] tikėjo privalantis suvienyti šalį: įrodyti visiems, išskyrus radikaliausius nacionalistus, kad buvę komunistai taip pat gali būti patriotai, taip pat parodyti buvusiems partijos kolegoms, kad jie gali rasti sau vietą kitokioje sistemoje. Šis požiūris, kaip ir jo priešingybė, nebuvo tobulas, tačiau galėjo būti ir daug blogiau.

Anot apžvalgininko, svarbiausia akimirka Brazausko gyvenime įvyko likus keliems mėnesiams iki Lietuvos dramatiško ir vienašališko pareiškimo apie atkuriamą nepriklausomybę 1990 metų kovą. „Jo sumanymu 1989 metų gruodį buvo paskelbta apie LKP atsiskyrimą nuo Sovietų Sąjungos komunistų partijos, laviuojant tarp Kremliaus griežtos linijos šalininkų ir daugumos Lietuvos komunistų, bendradarbiavusių su nepriklausomybės siekiančiu Sąjūdžiu”, – rašo E. Lucas.

Apžvalgininkas atkreipia dėmesį, kad Brazausko politinė karjera, lyginant su kolegomis Latvijoje ir Estijoje, buvo neįprastai ilga. „Sovietų Sąjungos laikų Estijos ir Latvijos vadovai buvo juodinami ir nugrimzdo į užmarštį, tačiau Brazauskas pasirodė esantis itin gyvybingas: pirmasis sovietų vadovas, su kuriuo jam teko turėti reikalų, buvo Leonid Brežnev. Vėliau buvo Jurij Andropov, Konstantin Černenka, Michail Gorbachiov ir Boris Jelcin. Galiausiai jam teko bendrauti su Vladimir Putin”, – pastebi „The Economist”.

E. Lucas rašo, kad kitaip nei dau-

guma politikų, Brazauskas neatrodė skiriantis per daug dėmesio politikos vingrybėms. „Didžiausias Brazausko privalumas buvo jo politinis apsukrumas, dažniausiai gerai paslėptas jo geraširdiško būdo. Kitaip negu dauguma politikų, jis neatrodė skiriantis per daug dėmesio politikos vingrybėms. Paprastai jis atrodydavo labiau linkęs socialiai pavalgyti ir gausiai išgerti – gražių moterų draugijoje. Jo pirmoji žmona, kalbėdama su vienu laikraščiu, skundėsi dėl vyro ‘kvailiojimų’, tačiau atrodė, kad mažai Lietuvos žmonių dėl to suka galvą”, – rašoma komentare.

Vis dėlto, pažymi apžvalgininkas, Brazauskas „toli gražu nebuvo klounas”. „Tikram komunistui reikėjo išties didelio ryžto, kad viešai ir tvirtai paskelbtų apie nutraukiamus ryšius su Maskva. Žvelgiant į praeitį, Baltijos šalių nepriklausomybė tikrai nebuvo iš anksto užtikrinta. Tuo metu ją skelbti buvo milžiniška rizika. Jeigu būtų pasisekę kuris nors iš 1991 metais griežtosios linijos šalininkų mėgintų įvykdyti dviejų perversmų (sausį – Lietuvoje, o rugpjūtį – Maskvoje), Brazauskas ir jo bendražygiai būtų teisiami dėl išdavystės”, – teigiama straipsnyje.

E. Lucas atkreipia dėmesį į Brazausko pasiekimus užsienio politikoje ir apsilankymą Izraelyje, kai Knesete jis atsiprašė dėl lietuvių vaidmens žydų holokauste: „Vadovaudamas nepriklausomai Lietuvai, Brazauskas nebuvo apsisleidęs užsienio politikoje. Jis apsilankė Izraelyje ir pasakė gerai įvertintą kalbą Knesete, kurioje atsiprašė dėl žydų žudynių Lietuvoje prieš pat nacių okupaciją 1941–1944 metais ir jos metu.”

Pasak straipsnio autoriaus, sunkiausiai Brazauskui sekėsi vidaus politikoje tramdant korupciją ir mažinant biurokratiją. „Sunkiausiai jam sakėsi vidaus politikoje, ypač tramdyti korupciją ir mažinti biurokratiją. Kai Estijoje buvo įvedami proporciniai mokesčiai, kuriama ‘elektroninė vyriausybė’ ir vystomas liberalus ekonomikos modelis, Lietuva lūkuria. Brazauskui labiau prie širdies buvo ‘geranoriškas įsikišimas’, o ne laisvoji rinka arba radikalių reformos”, – rašo E. Lucas.

Anot apžvalgininko, Brazauskas „kėlė antipatiją trokštantiems radikaliai nutraukti ryšius su komunistine praeitimi, o šis jausmas buvo abipusis”. „Jis tikėjo privalantis suvienyti šalį: įrodyti visiems, išskyrus radikaliausius nacionalistus, kad buvę komunistai taip pat gali būti patriotai, taip pat parodyti buvusiems partijos kolegoms, kad jie gali rasti sau vietą kitokioje sistemoje. Šis požiūris, kaip ir jo priešingybė, nebuvo tobulas, tačiau galėjo būti ir daug blogiau”, – rašo „The Economist”.

BNS

Edward Lucas – britų žurnalistas, šiuo metu dirbantis žurnale „The Economist”. Nuo 1986 metų rašo apie Rytų Europą, 1998–2002 metais dirbo „The Economist” Maskvos biuro vadovu.

Vingiuoti keliai į Lietuvos prezidentūrą

ALEKSAS VITKUS

Kai 1993 m. Stasys Lozoraitis (g. 1924 m.), Valdo Adamkaus raginamas, paskelbė kandidatuosiąs į Lietuvos prezidentus ir tuos rinkimus prieš Algirdą Brazauską pralaimėjo, ne vienas pagalvojo, kad Lozoraičio rinkiminei kampanijai vadovavęs Adamkus galės toje kampanijoje įgytą patyrimą panaudoti savo bandyme tapti prezidentu. Brazausko kadencija turėjo baigtis 1998 m. vasario 25 d., bet Brazauskas jau 1997 m. spalio 6 d. paskelbė daugiau nebekandidatuosiąs. Tai plačiai atidarė vartus Adamkui, bet pakenkė Vytauto Landsbergio kandidatūrai.

Landsbergis iškrito jau pirmame rate, o antrąjį ratą laimėjo Adamkus, nugalėjęs Artūrą Paulauską, nors ir nežymia 14,000 balsų persvara. Jo inauguracija įvyko 1998 m. vasario 26 d. Visa tai yra gerai žinomi faktai, bet teisėtumas, kodėl Adamkui buvo leista kandidatuoti 1997 m., nors ir seniau dėl to abejota, vėl iškilo į aikštę š. m. birželio 21 d. „Lietuvos žinių” (LŽ) Rūtos Skatikaitės straipsnyje.

LŽ darbuotojai, atvertę senus Vilniaus apygardos teismo (VAT) archyvus ten atrado 1997 m. spalio 5 d. Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) posėdžio stenogramas, kurios pagal Skatikaitę, parodo Adamkaus atstovų išsisukinėjimus. Tame posėdyje buvo svarstoma, ar išduoti rinkėjų parašų rinkimo lapus jų prašiusiems Adamkui ir L. Baškauskaitei.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 78 straipsnis nurodo kelias sąlygas Lietuvos piliečiams, norintiems būti renkamiems prezidentu: Lietuvos pilietybė pagal kilmę; treji metai gyvenimo Lietuvoje; bent 40 metų amžius. Pagal 56 straipsnio reikalavimą kandidatas turi būti nesusijęs priesaika ar pasižadėjimu užsienio valstybei. Dėl pastarojo reikalavimo aiškumo buvo gerokai susikibta.

Dėl gyvenimo Lietuvoje Baškauskaitei problemos nebuvo. Ji Lietuvoje sutiko 1991 m. sausio 13-ąją, buvo vedusi užsienio televizijų laidas, įkūrusi pirmąjį Lietuvos komercinį TV kanalą. Tad būtų lengvai įrodžiusi, jog daug metų savo gyvenimą siejo su Lietuva. Adamkaus atstovams teko gerokai suktis, kad įrodytų, kad Adamkus gyveno Lietuvoje, nes tais metais, kai buvo paskelbti rinkimai, jis dar gyveno JAV ir ten turėjo nuosavus namus.

VRK pirmininkui Zenonui Vaigauskui paklausus, ar Baškauskaitė nelaiko savęs susijusia su užsienio valstybe, ji atsakė, kad ji neprivalo atsisakyti JAV pilietybės, nes, jai suteikiant Lietuvos pilietybę, to nebuvo reikalaujama. Ir kai Vaigauskas vėl užklausė, ar Baškauskaitė yra susijusi priesaika su kita valstybe, Baškauskaitė atvirai atsakė, kad priesaika yra pilietybės dalis, ir ji nėra pasiruošusi raštu atsisakyti priesaikos. Balsuojant dėl to, ar Baškauskaitei išduoti parašų rinkimo lapus, „už” balsavo 0, „prieš” – 8, „susilaikė” – 4. Lapai Baškauskaitei nebuvo išduoti. Baškauskaitė VRK nutarimą apskundė VAT, kuris VRK sprendimą paliko nepakeistą. Sąžiningai įvertinusi pilietybės ryšį su priesaika, Baškauskaitė prarado galimybę dalyvauti prezidento rinkimuose.

Taip nubalsavę komisijos nariai grįžo prie Adamkaus bylos. Į sprendimą, kuriuo Adamkui buvo atsisakyta išduoti parašų rinkimo lapus, buvo įrašyta: „Kadangi šiuo metu galiojantys įstatymai nenustato tvarkos, pagal kurią turėtų būti atsisakyta užsienio valstybei duotos priesaikos, VRK pripažįsta Adamkaus JAV duotos piliečio priesaikos atsisakymą pakankamu.” Taip paaiškėjo, kad skirtingiems kandidatams buvo pritaikyti skirtingi reikalavimai. Vis dėlto VRK nutarė parašų rinkimo lapų Adamkui neišduoti, bet ne dėl keblaus priesaikos atsisakymo, bet dėl neįrodyto gyvenimo Lietuvoje per pastaruosius trejus metus.

Galutinį sprendimą padarė trijų VAT teisėjų kolegija 1997 m. spalio 10 d. Čia Adamkus ir jo atstovai įrodinėjo, kad jis per trejus pastaruosius metus gyveno Lietuvoje. Savo skunde teismui Adamkus tvirtino: „Nuo 1992 m. gruodžio 1 d. aš nuomoju gyvenamąsias patalpas, esančias Birutės g. 28, Šiaulių mieste, ką patvirtino pilietė Sigita Kačinskienė 1997 m. rugsėjo 29 d. pareiškimu.” Adamkus nurodė ir jo darbą bendrovėje „Timber arima” ir Lietuvoje mokamus mokesčius. Teismo posėdyje dalyvavęs Z. Vaigauskas priminė teismui, kad Adamkus atsisakė VRK parodyti JAV pasą, atsisakė pateikti atvykimą į Lietuvą grafiką, atsisakė pateikti teisės aktų kopijas dėl jam JAV paskirtos pensijos ir t. t.

Teismo sprendimas, kuris įpareigojo VRK išduoti Adamkui rinkėjų parašų rinkimo lapus, šokiravo Z. Vaigauską ir kitus komisijos narius, tačiau VRK teismo sprendimo nebeskundė. Pagaliau įvyko rinkimai. Pralaimėjęs pirmą balsavimo ratą, Adamkus atsigavo antrame. Nors vos tik per plauką (50.37 prieš 49.63 proc.), jis nugalėjo A. Paulauską. Konstitucinio Teismo nutarimas, jog teismas buvo neteisus, buvo paskelbtas tik 1998 m. lapkričio 11 d., jau po inauguracijos.

Adamkui tapus prezidentu, ilgainiui labai sėkmingai susiklostė ir jo advokatų karjeros. Kai kurie politikai yra įsitikinę, kad su Adamkaus laimėjimu prasidėjo dar ir dabar gyvuojantis teisėjų klanas.

Praejus penkeriems metams Adamkus vėl kandidatavo, šį kartą tikėdamas jau lengvesnės pergalės prieš Rolandą Paksą. 2003 m. sausio 5 d. Paksas pralenkė Adamką 55 proc. prieš 45 proc. santykiu. Tuo buvo nustebinti ir Lietuvos gyventojai, ir užsienio spauda. Daugiausiai buvo nusiųylę išeivijos lietuviai. Paksas buvo apkaltintas tariamu Konstitucijos pažeidimu ir atstatydyntas iš pareigų. Buvo surengti nauji rinkimai, kuriuos Adamkus laimėjo 2004 m. liepos 12 d.

Ir vis dėlto reikia manyti, kad, nepaisant procedūrinių netikslumų, dešimt metų trukusios dvi prezidento Adamkaus kadencijos Lietuvai davė progos pamiršti komunistinę praeitį, išugdyti naujus, vakarietišškai galvojančius vadus, suprantančius rinkos ekonomiką ir demokratiją. Adamkaus darbas Lietuvoje yra dar per naujas, tad jo įvertinimą palikime ateities istorikams.

Lietuva ruošiasi Žalgirio mūšio 600 metų jubiliejui

ALGIS VAŠKEVIČIUS
Specialiai „Draugui“
iš Lietuvos

Visai nedaug laiko lieka iki liepos 15-osios, kai sukaks lygiai 600 metų nuo vieno didžiausių ir reikšmingiausių mūsų vidurinių amžių Europos istorijoje – Žalgirio mūšio dienos. Šią datą paminėti jau seniai ruošiamasi Lenkijoje, kurios teritorijoje, netoli Olštyno miesto, Mozūrijos krašte, prieš 600 metų ir vyko šis didžiulė reikšmę turėjęs mūšis. Sukakčiai skirtuose renginiuose šiemet aktyviai dalyvaus ir Lietuva.

Mūšis tarp dviejų tuo metu galinčiausių Vidurio Europos kariuomenių – Lenkijos-Lietuvos ir Kryžiuočių ordino – prasidėjo devintą valandą ryte ir baigėsi penktą po pietų. Vytauto ir Jogailos vadovaujama jungtinė Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Lenkijos Karalystės kariuomenė sutriuškino Kryžiuočių ordiną ir sustabdė jo maždaug 200 metų trukusį veržimąsi į rytus. Tą dieną Kryžiuočių ordino magistro Ulrich von Jungingen vadovaujama kariuomenė turėjo apie 20,000 puikiai ginkluotų kavaleristų, 6,000 pėstininkų ir dar apie 5,000 mūšyje treniruotų pagalbininkų, kurie buvo geriau ginkluoti nei Lietuvos-Lenkijos kariuomenė.

Vytauto vaidmenį atliks Lietuvos kariškis D. Mazurkevičius.

Už kelių kilometrų nuo kryžiuočių buvo įrengta lietuvių-lenkų būstinė, jų armiją sudarė apie 31,000 sunkiai ginkluotų pėstininkų, tarp jų buvo nemažai ir totorių bei moldavų kilmės kareivių. Lietuvių-lenkų jungtinė kariuomenė turėjo daugiau karių, bet kryžiuočiai buvo geriau ginkluoti. Pasak skirtingų šaltinių, mūšyje iš viso dalyvavo nuo 25,000 iki 85,000 žmonių, iš kurių nuo 15,000 iki 50,000 žuvo.

Uodai, mašalai, didelis karštis smogė kryžiuočių šarvuotiems raiteliams ir žirgams, jų delsimas pradėti mūšį bei gudrus taktinis Jogailos žingsnis išvargino Kryžiuočių ordino kariauną ir nulėmė mūšio baigtį. Mūšyje žuvo didysis Kryžiuočių ordino vadas Ulrich von Jungingen ir beveik visi ordino vyresnieji.

Žalgirio, kurį vokiečiai vadina Tanenberg, o lenkai – Grunwald, mūšio lauke, kur kažkada buvo Prūsijos teritorija, jau daugiau kaip 10 metų vasaros viduryje prisimenamas šis mūšis ir meniškai atkuriamas, dalyvaujant apie tūkstančiui riterių. Riterių būrys iš Lietuvos mūšio inscenizacijoje pirmą kartą dalyvavo 2004 metais, o nuo 2008-ųjų ten dalyvauja

Žalgirio mūšio vietą liepos viduryje užplūs daugybė lankytojų.

A. Vaškevičiaus nuotr.

ne tik Lietuvoje veikiantys riterių klubai, bet ir Lietuvos kariuomenės garbės sargybos kuopos kariai. 2008 metais Lietuvos viduramžių istorijos ir riterių kovų meno entuziastų organizacijos „Viduramžių pasiuntiniai“ ir kariškių Žalgirio lauke buvo tik 34, pernai – jau apie 70.

Šiemet taip pat planuoja pasirodyti du Lietuvos riterių būriai po 35 karius su Gedimino stulpų ir Vyčio vėliavomis. Iš viso atkurtose kautynėse dalyvaus apie pusantro tūkstančio dalyvių, gausiausiai – iš Lenkijos ir Baltarusijos, taip pat iš Čekijos, Vokietijos, Danijos, Vokietijos, Švedijos ir kitų šalių.

Kiekvienais metais stebėti Žalgirio mūšio atkūrimo atvyksta apie 100,000 žiūrovų. Manoma, kad šiais jubiliejiniais metais žiūrovų skaičius gali siekti visą milijoną. Šventiniai renginiai ir Žalgirio kautynių inscenizacija vyks 400 hektarų plote, netoli mūšio vietos įsikurs didžiulis palapinių miestelis. Aplink Žalgirio mūšio vietą nėra jokių gamyklų, pramonės objektų, čia jau seniai plėtojamas turizmas.

Visas penkias dienas nuo liepos 14 iki 18-osios čia vyraus viduramžių dvasia. Gyvenimas palapinėse, viduramžių maistas, anuos tolimus laukus primenantis apranga, senieji ama-

tai ir kiti įdomūs dalykai leis užmiršti patogias minkštas lovas, televizorius ir kompiuterius, elektrą ir kitus patogumus, be kurių neįsivaizduojamas šiandieninis gyvenimas.

* * *

Iki šiol, atkuriant Žalgirio mūšį, Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Vytauto vaidmuo jame nebuvo tinkamai atvaizduojamas, visus vadus ir vyriausius karžygius vaidindavo lenkai. Šiais 600-aisiais Žalgirio mūšio metais turėti Vytautą iš Lietuvos buvo mūsų šalies garbės reikalas. Tad pirmą kartą pagrindinis Vytauto vaidmuo patikėtas lietuviui, 39 metų Lietuvos kariuomenės karininkui Donatui Mazurkevičiui, kuris atrankoje šiam vaidmeniui įveikė dar 11 kariškių ir policininkų.

Atrankos metu kandidatams teko atsakinėti į klausimus apie Vytauto asmenybę, įrodyti savo motyvą, užsienio kalbų mokėjimą, sugebėjimą valdyti žodį ir minią, taip pat parodyti jėgą įgūdžius.

Komisijai nebuvo svarbus išorinis kandidato panašumas į žymų karvedį. Istorikai teigia, kad Žalgirio mūšio metu Vytautas buvo maždaug 60 metų amžiaus, neaukšto ūgio, smulkaus kūno sudėjimo, augino ilgus plaukus, barzdos neždino. D.

Kasmet Žalgirio mūšio vietoje atkuriamos viduramžių kautynės.

Mazurkevičius laimėjęs atranką dar šiemet vasario mėnesį taip pat pradėjo auginti ilgus plaukus.

Vytauto vaidmens atlikėjui buvo pasakyta, kad jis bus labiausiai stebimas dalyvis atkuriant mūšį, todėl labai svarbi jo kariška laikysena, mokėjimas duoti komandas, nebijojimas didžiulės minios ir dėmesio. D. Mazurkevičius kariuomenėje tarnauja jau beveik 20 metų, kai 1991-aisiais užsirašė į karius savanorius Alytuje. Dabar jis tarnauja Juozo Vitkaus inžinerijos batalione Kaune, eina Ryšių su visuomene skyriaus viršininko pareigas.

D. Mazurkevičius visą gyvenimą domisi istorija, yra baigęs istorijos studijas Vytauto Didžiojo universite- te, mokosi magistrantūros programoje Karo akademijoje. Savo gimtinėje Lazdijų rajone jis yra įkūręs Pietų Lietuvos istorijai skirtą muziejų „Jotvingių kiemas“.

Vytautas su savo raitąja riterių palyda į mūšio atkūrimo lauką ves daugiau kaip 50 riterių, Trakų pilies brolijos „Viduramžių pasiuntiniai“ atstovų bei jų sąjungininkų būrį. Pagrindinę lietuvių pulkų vėliavą, viduramžių laikų Vytį saugos Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai, vilkintys atkurtomis XIV amžiaus Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės karių uniformomis. Vytauto šarvai svers apie 30 kilogramų, jo žirgui jau padirbintas viduramžių gamybos balnas, puoštas kalinėto žalvario papuošimais. Žirgai į Lenkiją bus vežami iš Vilniaus Belmonto žirgyno.

* * *

Ruošiantis šiai svarbiai datai ir Lietuvoje vyksta daug įvairių renginių – atidaromos parodos, rengiamos ekskursijos, planuojami dviračių žygiai į Žalgirio mūšio vietą. O viena seniausių Lietuvoje veikiančių bendrovių „Stumbras“ sumanė ta proga sukurti didžiausią Žalgirio mūšio maketą, atvaizduojantį ne tik mūšio lauką, bet ir lietuvių, lenkų ir vokiečių karius, visas smulkiausias jų aprangos ir ginkluotės detales. Besikau-nančias puses

Nukelta į 9 psl.

Apsilankius Vokietijoje, Saksonijos sostinėje

FAUSTAS STROLIA

Šių metų vėlyvą pavasarį mūsų vyriausios anūkės gimnazijos baigimo proga susidarė man su žmona Terese galimybė apsilankyti Švedijoje. Ta proga išskridome penketu dienų anksčiau pamatyti Vokietijos Saksonijos sostinę – Dresden miestą, kuriame man teko trejetą metų lankyti vokišką gimnaziją ir 1945 m. vasario 13 d. vakare išgyventi totalinį bombardavimą. Apsilankėme ir toje trikampėje aikštėje Boenischplatz, prie kurios tada gyvenome. Naujausi penkių aukštų butai atstatyti, o aikštės vidury tebegyvuoja mažas parkas, prie kurio prieš 65 metus buvo vaikams žaisti ir smėlio dėžė. Joje mūsų penkiametis broliukas Herkulis galėjo išbandyti savo kūrybingumą.

Visas Dresdenas nuostabiai atstatęs: ir pilis, ir jos bažnyčia, ir Frauenkirche, ir Operos rūmai atgavę savo seną išvaizdą. Prieš Antrąjį pasaulinį karą daug kas Dresdeną dėl jo meniškos išvaizdos vadino Elbės Florencija. Ir šiandien sunku būtų to meniškai ir moderniai atstatyto miesto grožio nepastebėti. Virš pilies bažnyčios (Hofkirche) įėjimo galima plika akimi įžiūrėti auksinėmis raišėmis apdėtas, kada bažnyčia buvo pastatyta (1754). Ji statyta Saksonijos kunigaikščio Friedrich Augusto (Augusto III), kuris 1733–1763 m. buvo Lenkijos ir Lietuvos karalius.

Virš to paties įėjimo, tik gal pusmetriu žemiau, galima matyti iš tinco pagamintomis gėlytėmis apvestą skydą, padalintą į 4 dalis. Viršuje,

Hofkirche.

kairėje, lengvai galima įžiūrėti lenkų erelį, o dešinėje – lietuvių vyti, skydo apatinėje dalyje priešingai – kairėje vyti ir dešinėje – erelį. Emblemos sukurto iš bespalvio tinco, lyg kokios freskos. Įdomu, kad DVD plokštelėje, skirtoje šiam miestui, 20 sekundžių rodomas šito skydo paveikslas. Kai tuo tarpu Čikagoje išikūręs Balzeko lietuvių kultūros muziejus, minėdamas Žalgirio mūšio 600 m. jubiliejų, pristatė Jogailą jo lenkiškoje versijoje, bet nerado reikalo Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto nė paminėti!

Pasinaudojome autobusu apžiūrėti miestą. Kaip sujaudino širdį, kai pervažiovome priemiestį Blasewitz, kuriame labai malonaus muzikos profesoriaus dr. Viecez dėka tėvelis Juozas Strolia buvo gavęs muzikos mokytojo darbą Blasewitz mergaičių gimnazijoje. Grįžome per naujamiestį (Dresden-Neustadt), kuriame daug gatvių susikerta Alberto aikštėje, prie kurios anais laikais buvo „Theater des Volkes“ vardu žinomas teatras. (Neatrodo, kad jis būtų buvęs atstatytas.) Teko jame ir man daugelį kartų lankytis, ne vien dėl to, kad vaikams būdavo įdomių spektaklių, bet kad to teatro orkestre (prieš mokytojavimą) griežė mūsų tėvelis, o orkestrui vadovavo čikagiečiams gerai pažįstamas maestro Aleksandras Kučiūnas.

Su Kučiūnais palaikėme draugiškus santykius ir vieni kitus aplankydavome ne tik per Velykas ar Kalėdas, bet net ir per Vasario 16-tąją. Kai iš Lietuvos atvykdavo grupė menininkų, ir mes negalėjome visų pas save apnakvindinti, mano pareiga būdavo likusius tramvajumi nuvežti pas Kučiūnus. Gaila, iš to laiko bendravimo neliko nė vienos nuotraukos, nes visi albumai per bombardavimą sudegė.

Taip jau atsitiko, kad gyvenimas po kelių dešimtmečių mus vėl suvedė, šįkart Čikagoje. Lietuvių operai 1962 m. statant Verdžio operą „Aidą“ ir 1965 m. to paties Verdžio „Requiem“, buvau Lietuvių Operos valdybos pakviestas būti vienu iš jos chormeisterių. Paskiau, mirus Lietuvos vyčių choro akompaniatoriui Jonui Byanskui ir rengiant plokštelę „Vai lėkite, dainos“, choro valdyba pakvietė maestro Kučiūną būti šios plokštelės choro akompaniatoriumi. Jam sutikus, gana darniai sekėsi siekti tikslo.

Lietuvos vyčių organizacijai išleidus šią plokštelę ir apdėmus ją dailiais viršeliais, pačią pirmą plokštelę įteikėme maestro Kučiūnui ir šia proga nusifotografavome. (Nuotrauka daryta Lietuvos vyčių salėje). Iš dešinės: buvęs „Metropolitan“ ir ilgametis Lietuvių operos solistas Algirdas Brazis, maestro Aleksandras Kučiūnas, Lietuvos vyčių choro vadovas Faustas Strolia ir šio choro ilgametė pirmininkė Estelle Rogers.

Iš Lietuvos Vyčių veiklos

Lietuvos vyčių 112 kuopos nariai.

Zigmo Degučio nuotr.

Lietuvos vyčių 112 kuopos veikla

ANTANAS PAUŽUOLIS

Jau daug kartų spaudoje buvo rašyta apie Vyčių veiklą. Tai viena iš seniausių organizacijų, įsteigtų lietuviškumui išlaikyti tarp lietuvių išeivių. Jau pirmaisiais išeivijos metais susipratę lietuvių veikėjai pamatė, kad mūsų tautiečiai, ypač jaunimas, pradėjo nutautėti. Siekiant išlaikyti lietuviškumą buvo steigiamos įvairios draugijos ir lietuviški sambūriai. Norint prilaikyti jaunimą savo gretose buvo įsteigta „Lietuvos vyčių“ draugija, kurios tikslas ir buvo suburti lietuvius jaunuolius, pritraukiant ir vyresnio amžiaus asmenis.

Laikui bėgant, vyresniajai kartai išeinant į Amžinybę, sukuriant mišrias šeimas, organizacijoje lietuviškumo mažėjo, bet pasiliko meilė tėvų ir protėvių kraštui – Lietuvai. Šis prisirišimas protėvių kraštui vis dar yra labai gyvas ir šiandieninėje organizacijoje, nors lietuvių kalba vis rečiau vartojama. Kiekviena Vyčių kuopa veikia savarankiškai, bet palaiko glaudų tarpusavio ryšį.

Bendra vyčių veikla pasireiškia per Lietuvos vyčių visuotinį metinį narių suvažiavimą. Nemažai bendraujama ir per rajoninius suvažiavimus. 112-ta kuopa buvo gausiausia visoje Vyčių organizacijoje. Laikas daro savo, ir nors šios kuopos eilės ir yra apmažėjusios, ji vis vien gali didžiulis savo narių skaičiumi.

Kuopos nariai renkasi pasitarimams kas trys mėnesiai parapijos salėje arba seselių Kazimieriečių vienuolyno patalpose. Sumažėjus narių skaičiui ir daugumai apsigyvenus tolimuose priemiesčiuose, pasidarė sunkiau dažnai susirinkti. Į ankstyvesnius susirinkimus būdavo kviečiami įvairūs pranešėjai pajavairinti susirinkimus naujomis mokslo, literatūros ir bendruomeninėmis žiniomis.

Daug kas priklauso nuo vadovaujančių asmenų sugebėjimo padaryti

susirinkimą patrauklų ir įdomų. Tačiau susirinkimų patrauklumas priklauso ir nuo dalyvių skaičiaus. Susirinkimai pradedami ir užbaigiami malda, valdybai priklausančiais asmenimis padaro pranešimus apie jiems pavestus darbus, numatomi ateities darbai.

Kaip minėta, nėra užmiršti Lietuvos vargai. Seselei, Šv. Kazimiero vienuolei Theresei Papsis yra pavesta rūpintis lietuvių šelpimu. Šias pareigas ji atlieka pasigėrėtinai: susirinkimų metu veda loteriją, pusę gautų pajamų pasiunčia lietuvių šalpai Lietuvoje. Yra ir daugiau vyčių, įsijungusių į visuomeninę veiklą. Nemažas skaičius jų talkina parapijai, dalyvauja parapijos chore, Vidurio apygardos Lietuvos vyčių chore, kuriam vadovauja jauna muzikė Aušra Bužėnaitė. Šiuo metu choras ruošiasi Išeivijos dainų šventei, įvykstančiai Toronto mieste, Kanadoje.

Kita, kiek didesnė kuopos narių išvyka bus rušiama į 97-tą metinį visų narių suvažiavimą, kuris prasidės rugpjūčio 4 d. ir baigsis 8 d. Suvažiavimas vyks Binghamton mieste, NY. Norintys suvažiavime dalyvauti turi kreiptis laišku į: Mr. Tom Miller, suvažiavimo p-kas, 2914 Holly Lane, Endwell NY, 13760.

Kuopos nariai nėra abejingi žymių asmenų paminėjimams. Šiomis dienomis vyko net du džiaugsmingi suėjimai. Tai prelato dr. Igno Urbono 75 metų kunigiškos veiklos sukaktis ir kunigo dr. Kęstučio Trimako jubiliejai, jam švenčiant 80-tąjį gimtadienį ir 50 metų kunigystės. Kuopa nelieka abejinga ir kitai lietuviškai veiklai.

Džiugu, kad 112-tos kuopos nariai įsteigė naują Lietuvos vyčių kuopą Beverly Shores, Indiana apylinkėje, jai vadovauti sutiko Marija Deksnienė, ilgametė kuopos veikėja. Reikia taip pat pasidžiaugti, kad jos dukterė jau nuo jaunystės dalyvauja Vyčių veikloje.

REMKIME DRAUGO FONDA – RŪPINKIMĖS „DRAUGU“!

**TEL.: 773-585-95000
WWW.DRAUGAS.ORG**

Vilnius, birželio 29 d. (ELTA) – Lietuvos bankas pirmą kartą iš karto išleido trijų skirtingų metalų ir skirtingos vertės monetų seriją. Į apyvertą išleistos 500 litų auksinė, 50 litų sidabrinė kolekcinė (proginė) ir 1 lito vario ir nikelio lydinio kolekcinė (proginė) apyvertinė monetos, skirtos 500 litų auksinių monetų bus išleista 5,000, 50 litų sidabrinų monetų – 10,000, 1 lito kolekcinų monetų – milijonas vienetų. Naujų kolekcinų (proginų) monetų bus galima įsigyti Lietuvos banko kasoje Vilniuje, taip pat Lietuvos banko skyriuose Kaune ir Klaipėdoje. **ELTA** nuotr.

Tytuvėnų vienuolyne bus įsteigtas Šiaulių vyskupystės muziejus

Tytuvėnų bažnyčios ir bernardinų vienuolyno pastatai – vienas įdomiausių ir didžiausių sakralinės architektūros paminklų Lietuvoje. **ELTA** nuotr.

Tytuvėnai (Kelmės r.), birželio 29 d. (ELTA) – Naujam gyvenimui prikeliama Tytuvėnų bernardinų vienuolyno statiniuose vyksta dideli darbai – Šiaulių vyskupo dekretu čia įpareigota įsteigti Šiaulių vyskupystės muziejų.

Lietuvoje iki šiol yra įkurti ir veikia Arkivyskupijos muziejus Kaune ir Sakralinio meno muziejus Vilniuje. Šiaulių vyskupystės muziejus Tytuvėnų bernardinų vienuolyne būtų trečiasis toks muziejus Lietuvoje.

Ypač glaudžiai būsimo muziejaus kūrėjai bendradarbiauja su Vilniaus sakralinio meno muziejumi. Lietuvos dailės muziejus jau yra pažadėjęs paskolinti sakralinius dailės kūrinius parodyti Tytuvėnuose.

Šiaulių vyskupystės muziejaus projektą pristatęs Kultūros ir sporto skyriaus vedėjas Algis Krutkevičius sakė, kad būsimasis muziejus turėtų rūpintis istorijos, meno, sakralinio paveldo palikimu, rengti įvairias parodas, susitikimus, renginius, puoselėti ir skleisti krikščioniškąsias vertybes. Muziejaus paskirtis – kaupti ir saugoti Šiaulių vyskupystės dekanatų (Joniškio, Pakruojo, Kelmės, Šiaulių) muziejines vertybes, kurios nenaudojamos apeigose, pristatyti krikščioniškąsias tradicijas, rengti ir įgyvendinti šviečiamuosius projektus.

Kadangi muziejus veiktų vienuolyno patalpose, reikėtų sukurti vienuolyno dvasinio gyvenimo sistemos ir patirties dabartiniam žmogui praktikas. Įvairi būtų parodų tematika: sakralinis barokas, ikonografija (liturginiai rūbai, bažnyčioje esančių portretų rinkinys, taip pat Lietuvos muziejuje esančių portretų kopijos, religinis liaudies menas, bernardinų gyvenimą liudijantys daiktai), mažesniųjų brolių observantų veikla.

Numatyta įkurti vienuolyno celę, kurioje galimybę pabūti turėtų pili-

grimai. Muziejuje būtų pagerbti ir bažnyčios rėmėjai, geradariai, bažnyčios hierarchai, vyskupijoje gyvenusios ir dirbusios asmenybės. Vietos muziejuje turėtų atsirasti ir Tytuvėnų vasaros festivaliui.

Lankytojus turėtų sudominti ir vienuolyno Kristaus kelio ir šventųjų laiptų statiniai. Kristaus laiptų koplyčia, pastatyta 1771–1775 metais, turi 30 laiptų pakopų, kuriomis maldininkai aukštyn lipa keliais, būčiuodami kiekviename laipte po stikliniu gaubtu įdėtas šventas relikvijas, parvežtas žemaičių kilmės Jeruzalės vienuolyno vyresniojo Antano Burnickio.

XVII–XVIII a. pastatyti Tytuvėnų bažnyčios ir bernardinų vienuolyno pastatai – vienas įdomiausių ir didžiausių sakralinės architektūros paminklų Lietuvoje. Jį sudaro bažnyčia, šventorius su Kristaus laiptų koplyčia, dviaukščio vienuolyno mūras ir ūkinės paskirties pastatai. Gana nuošalioje, tačiau vaizdingoje vietoje, tarp ežerų įsikūrę Tytuvėnų bažnyčios ir vienuolyno pastatai paskutinį kartą atnaujinti 1961–1973 m. Beveik nepaliestas gaisrų ir karų jie iki šiol yra laikomi vienu įspūdingiausių barokinių ansamblių Lietuvoje ir Šiaurės rytų Europoje. Šis ansamblis – vienas iš keliolikos kultūros paveldo objektų, kurių tvarkybos darbai vykdomi įgyvendinant Jono Pauliaus II piligrimų kelio kūrimo ir jo objektų pritaikymo piligrimų ir turizmo reikmėms 2007–2013 metų programą.

Praėjusiais metais baigti Tytuvėnų Švč. Mergelės Marijos Angelų Karalienės bažnyčios ir bernardinų vienuolyno ansamblio galerijos stogo atnaujinimo darbai. 2007–2009 metais atliktiems darbams Kultūros paveldo departamentas skyrė daugiau negu 2 mln. litų.

Lietuva perduoda pirmininkavimą Baltijos jūros valstybių tarybai

Vilnius, birželio 29 d. (ELTA) – Liepos 1 dieną Lietuva baigia metus trukusį pirmininkavimą Baltijos jūros valstybių tarybai (BJVT) ir vadovavimą šiai organizacijai perduoda Norvegijai.

Pasak Užsienio reikalų ministerijos (URM) atstovų, svarbiausias Lietuvos pirmininkavimo renginys buvo aštuntasis Baltijos jūros regiono valstybių vyriausybių vadovų susitikimas š. m. birželio 1–2 dienomis Vilniuje – vienas didžiausių pastarojo meto tarptautinių renginių Lietuvoje.

Jame buvo priimta Vilniaus pareiškimas „Baltijos jūros regiono vizija – 2020“, kurioje apibrėžti ekologiniai, ekonominiai ir socialiniai regiono raidos klausimai bei įtvirtintas politinis įsipareigojimas paversti šią viziją tikrove.

Vienu metu su vyriausybių vadovų susitikimu Vilniuje vykęs Baltijos plėtros forumas pritraukė į Lietuvą regiono verslo svarbiausius atstovus. Šiame renginyje buvo pristatyta Lietuvos patirtis įveikiant ekonomikos nuosmukio padarinius ir aptarti bendri žingsniai sprendžiant

esamas ekonomikos problemas bei panaudojant kitų šalių patirtį.

URM atstovų teigimu, pirmininkavimo metu Lietuva daugiausiai dėmesio skyrė inovacijų skatinimui, bendradarbiavimo per sienas stiprinimui, švarios aplinkos puoselėjimui ir saugią gyvenimo sąlygų regione užtikrinimui. Šiomis temomis organizuoti įvairūs renginiai Lietuvoje ir už jos ribų. Taip pat buvo ieškoma kelių, kaip į įvairių regiono problemų sprendimą įtraukti kaimyninę Rusijos Kaliningrado sritį ir Baltarusiją.

Kaliningrade ir Pskove sėkmingai įgyvendinti Eurofakultetų projektai, kurių tikslas – naujų teisės ir vadybos mokslo programų diegimas Rusijos universitetuose. Šiuose Rusijos miestuose buvo surengti ir specialūs BJVT Vyresniųjų pareigūnų komiteto posėdžiai.

BJVT įsteigta 1992 metais Kopenhagoje kaip neformalus regioninis politinis forumas. BJVT narės yra 11 valstybių ir Europos Komisija. Stebėtojo teisę turi Baltarusija, Ispanija, Italija, JAV, Jungtinė Karalystė, Nyderlandai, Prancūzija, Rumunija, Slovakija ir Ukraina.

Vairuotojo pažymėjimus Lietuvoje bus galima užsisakyti internetu

Vilnius, birželio 29 d. (ELTA) – Šių metų liepos 1 d. Lietuvoje įsigaliojus Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimams, pradedantieji vairuotojai neprivalės papildomai mokytis, o jų turimi vairuotojo pažymėjimai į 10 metų galiojančius valstybės įmonėje REGITRA bus keičiami įprasta tvarka. Užsisakyti pažymėjimą bus galima ir internetu.

Vietoj pradedančiojo vairuotojo pažymėjimo užsisakyti 10 metų galiojantį bus galima tik tada, kai iki pradedančiojo pažymėjimo galiojimo pabaigos liks ne daugiau kaip 14 dienų, tačiau ne anksčiau kaip 2010 m. liepos 1 d. Užsakymai bus priimami visuose vairuotojo pažymėjimus išduodančiuose REGITRA padaliniuose ir REGITRA Vairuotojų internetiniame puslapyje, kuris pradės veikti 2010 m. liepos 1 d. (bus galima rasti interneto tinklalapio regitra.lt sky-

riuje „Elektroninės paslaugos“).

Jei gyventojai 10 metų galiojantį vairuotojo pažymėjimą užsisakys REGITRA padalinyje, čia jie privalės pateikti savo asmens dokumentą ir pradedančiojo vairuotojo pažymėjimą. Medicinos pažymą reikės pateikti tik tuo atveju, jei įmonė neturės gyventojų anksčiau pateiktų duomenų, jog jam išduota medicinos pažyma galioja. Galimybė minėtame internetiniame puslapyje užsisakyti 10 metų galiojantį vairuotojo pažymėjimą bus sudaryta tik tiems pradedantiejiems vairuotojams, kurių anksčiau pateikta medicinos pažyma užsakymo metu galioja.

Dvejus metus galiojantys pradedančiojo vairuotojo pažymėjimai Lietuvoje išduodami nuo 2008 m. liepos 1 dienos. 2010 m. liepos mėnesį baigs galioti 5,905 prieš dvejus metus išduoti pradedančiojo vairuotojo pažymėjimai.

Oro bendrovė planuoja 14 naujų kryptių

Vilnius, birželio 29 d. (ELTA) – Latvijos oro bendrovė „airBaltic“ į naują žiemos sezono skrydžių tvarkaraštį planuoja įtraukti naujų kryptių ir papildomų skrydžių, kurie dar pagerintų susisiekimą jungiamaisiais skrydžiais 70-čia kryptių Europoje, NVS šalyse ir Vidurio Rytuose.

„Praėjusiais metais mūsų oro bendrovė vienintelė gavo pelno – didžiausią dėmesį skyrėme gerų kainų ir patogių jungiamųjų skrydžių pasiūlai, todėl ateinančiam skrydžių sezonui taip pat numatome nemažai tvarkaraščio papildymų“, – sakė „airBaltic“ viceprezidentas Janis Vana-

gas. Jo teigimu, nauju žiemos sezonu, palyginti su praėjusiųjų metų atitinkamu laikotarpiu, numatoma 14 naujų skrydžių kryptių ir dažnesni skrydžiai daugiau kaip dvidešimčiai jau esamų kryptių.

„airBaltic“ gegužę pelnė „The Euro annie“ įvertinimą už didžiausią naujų skrydžių kryptių plėtrą – oro bendrovė 2010 metų vasaros skrydžių sezono metu pasiūlė 27 skrydžiais daugiau nei praėjusių metų vasarą. Šiuo metu oro bendrovė vykdo skrydžius daugiau kaip į 100 Europos, Skandinavijos, Rusijos, NVS šalių ir Viduriniųjų Rytų miestų.

Apsilankykite
www.draugas.org

Pasaulio naujienos

Graikiją vėl sukaustė visuotinis streikas

Protestai surengti tuo metu, kai parlamentas svarsto Europos Sąjungos ir Tarptautinio valiutos fondo reikalaujamas taupymo priemones. **EPA nuotr.**

Atėnai, birželio 29 d. (BNS) – Graikijoje birželio 29 dieną surengtas dar vienas visuotinis streikas, protestuojant prieš valdžios taupymo planus. Neteikiamos viešosios paslaugos, dėl ko labiausiai nukentėjo turistai.

Didžiausiame šalyje Pirėjo uoste dokinkamai neleido turistų į keltus, plaukiančius į Graikijos salas. Atėnuose tūkstančiai žmonių dalyvavo mitinge, dalis protestuotojų susirėmė su policininkais, kurie buvo priversti panaudoti ašarines dujas.

Graikijoje dėl streiko nutraukti vietiniai ir tarptautiniai skrydžiai, nevažinėja kitos viešojo transporto priemonės. Prie streiko prisidėjo medikai ir žurnalistai.

Protestai surengti tuo metu, kai parlamentas svarsto Europos Sąjungos (ES) ir Tarptautinio valiutos fondo (TVF) reikalaujamas taupymo priemones: pensijų mažinimą, pensinio amžiaus didinimą ir leidimą bendrovėms paprasčiau atleisti darbuotojus.

Graikija išgyvena gilią krizę. Šalies valdžia imasi griežtų taupymo priemonių, siekdama gauti 110 mlrd. eurų vertės paramos iš ES ir TVF. Specialistai teigia, kad šalyje priešprieša tarp valdžios ir profsąjungų pasiekė aukščiausią tašką. Tokia nesantaika gali pakenkti turizmo sektoriui, kuriam tenka 20 proc. Graikijos bendrojo vidaus produkto (BVP).

JAV sulaikyta 10 asmenų, įtariamų šnipinėjus Rusijai

Atkelta iš 1 psl. buvo susektas po „ilgus metus“ trukusios FTB operacijos. Jos metu JAV slaptieji agentai apsimetė Rusijos valdžiai dirbusiais tarpininkais ir gavo slaptos informacijos iš dviejų įtariamų šnipų.

Tyrėjai teigia, kad kai kurie agentai nuo paskutiniojo XX amžiaus dešimtmečio JAV gyveno su suklastotais dokumentais. Jie tarpusavyje bendravo slaptais kodais ir naudojami moderniomis technologijomis – pavyzdžiui, į internetą patalpindavo „nekaltas“ nuotraukas, o jose būdavo užšifruotas tekstas.

Birželio 28 d. penki įtariamieji šnipai trumpam stojo prieš Manhattan federalinį teismą, kur teisėjas nurodė juos laikyti kalėjime iki kito teismo posėdžio, numatyto liepos 27 dieną. Tarp penkių – vadinamieji Richard Murphy ir Cynthia Murphy, kurie buvo sulaikyti New Jersey, Vicky Pelaez, vyras, žinomas kaip Juan Lazaro, sulaikytas New York valstijoje, ir Anna Chapman, sulaikyta Manhattan.

Dar trys asmenys – įtariamieji Michail Semenka ir pora Michael ir Patricia Mills prieš teismą stos vėliau. Paskutiniai du šnipai – Donald Howard Heathfield ir Tracey Lee Ann Foley buvo sulaikyti Boston mieste.

Specialistai teigia, kad šnipų sulaikymas – labai stiprus smūgis paskutiniu metu lyg ir gerėjantiems Maskvos ir Washington santykiams. Rusija pareiškė, kad jai mesti kaltinimai dėl Jungtinėse Valstijose galimai veikusio Maskvos šnipų tinklo „niekuo nepagrįsti“ ir temdo neseniai skelbtą abiejų šalių santykių „perkrovimą“.

„Mums nesuprantamos priežastys, paskatinusios JAV Teisingumo departamentą paskelbti tokį viešą pareiškimą, primenantį „šnipų aistras“ Šaltojo karo laikais“, – sakoma Rusijos URM atstovo spaudai Andrej Nesterenko pranešime.

Įtariamieji buvo suimti keturiose šiaurės rytinėse valstijose, praėjus vos trims dienoms po to, kai JAV prezidentas Barack Obama pavadino Rusijos vadovą Dmitrij Medvedev solidžiu ir patikimu partneriu per draugišką susitikimą Baltuosiuose rūmuose. B. Obama birželio 24 dieną per susitikimą su D. Medvedev pažokavo, jog jau atėjo metas nupjauti Šaltojo karo laikų „karštųjų telefonų“ laidus.

Baltieji rūmai kol kas neatsakė į užklausimus apie šiuos suėmimus ir jų galimą poveikį pastangoms „perkrauti“ itin svarbius JAV ir Rusijos santykius.

EUROPA

BRIUSELIS

Europos Sąjunga (ES) ir JAV pasirašė sutartį, pagal kurią JAV specialiosios tarnybos, kovojančios su terorizmu, galės gauti prieigą prie europiečių bankinių duomenų. Tikimasi, kad sutartis išgalios jau rugpjūčio 1 dieną. Tačiau, kad ji įsigaliotų, jai dar turi pritarti Europos Parlamentas (EP). Šių metų vasario mėnesį tokią sutartį dėl bankinių duomenų ES parlamentarai atmetė.

Pernelyg smarkus santykių dėl dujų su Rusija politizavimas Europoje gali sustiprinti ilgalaikę energetinio saugumo grėsmę regione. Apie tai rašo savo straipsnyje „Pasakos apie dujas ir apie mus“, kurį spausdina laikraštis „Izvestija“, Rusijos vicepremjeras Igor Sečinas. I. Sečinas nuomone, svarstymai dėl dujų tiekimo į ES kitų galimybių silpnai pagrįsti, tačiau skatina investuotojus mažiau investuoti į telkinių Rusijoje naudojimą.

RUSIJA

MASKVA

Rusija ketina investuoti į naujausios ginkluotės kūrimą ir gamybą, ir tai prisidės prie ekonomikos plėtos, pareiškė Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev ministrų kabineto pasitarime apie nacionalinės gynybos finansavimą. Pasak D. Medvedev, šios investicijos padės vystyti Rusijos ekonomiką.

AZIJA

BEIJING

Kinijos pietvakarinėje dalyje liūčių sukelta žemės nuošliauža užgriuvo daugiau nei 100 žmonių, pranešė vietos pareigūnas. Guidžou provincijos Dadžai gyvenvietėje vyksta gelbėjimo darbai, kuriuos labai apsunkina nesiliaujantis lietus. Tikslus žuvusiųjų skaičius kol kas nėra žinomas.

ARTIMIEJI RYTAI

KABULAS

Vien birželio mėnesį Afganistane

kovoje su Talibano maištininkais jau žuvo šimtas užsienio karių. Iš viso per 2010 metus Afganistane gyvybę paaukojo 320 užsienio karių. 2009 metais užsienio karių aukų skaičius siekė 520. Duomenis apie žuvusių karių skaičių skelbia AFP naujienų agentūra. Afganistane su Talibano maištininkais kovoja 140,000 JAV ir NATO karių.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV atsisakė pripažinti teroro išpuoliu Pietų Korėjos karinio laivo nuskandinimą. JAV valstybės departamentas patikino, kad laivo nuskandinimą laiko vienos valstybės agresijos prieš kitą išraiška bei Pchenjano surengta provokacija, tačiau ne teroristiniu išpuoliu. Tokiu būdu JAV administracija padėjo tašką dėl kalbų apie galimybę sugrąžinti Šiaurės Korėją į terorizmą remiančių valstybių sąrašą.

Buvęs tarptautinių pajėgų vadas Afganistane generolas Stanley McChrystal, kuris dėl skandalingo interviu praėjusią savaitę JAV prezidento Barack Obama buvo atleistas iš šių pareigų, pareiškė pasitraukęs iš JAV kariuomenės. Generolo S. McChrystal pareigas B. Obama nurodymu jau pradėjo eiti generolas Deivid Petreus. Teigiama, kad S. McChrystal oficialiai pasitraukti iš kariuomenės veiklos gali prireikti kelių mėnesių.

ŠIAURĖS AMERIKA

MEXICO

Meksikoje likus nedaug laiko iki rinkimų nužudytas kandidatas į šalies Tamaulipas valstijos gubernatoriaus pareigas Rodolfo Torre Cantu. Birželio 28 d. nežinomi nusikaltėliai kandidatui į gubernatoriaus pareigas netoliese Sjudad Viktorijos miesto oro uosto surengė pasala ir apšaudė politiką vežusius automobilius. Be politiko, buvo nužudyti dar du žmonės.

AFRIKA

MOGADIŠAS

Birželio 28 d. už 90 mylių nuo šiaurinės Somalio pakrantės piratai užgrobė tanklaivį „Golden Blessing“, plaukiojantį su Singapūro vėliava. Kapitonas spėjo pranešti, kad „laive yra piratų“.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave **Bridgview**, IL 60455 **Tel. 1 708-599-9680**
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Ne Gedulo ir vilties, o Okupacijos diena

VYTAUTAS VISOCKAS

Apie bolševikinės okupacijos pradžią po septynių dešimtmečių mes dar kartą bandome kalbėti iš esmės, be išlygų. Omenyje turiu Seime pateiktą rezoliucijos projektą, kuriuo siūloma, minint Birželio 15-osios ir pasieniečio Aleksandro Barausko žūties 70-metį, aiškiai pasakyti, kad ginkluotas „Ūtos pasienio užkardos užpuolimas ir jos sargybos viršininko Aleksandro Barausko nužudymas yra vienas iš faktų, kurie paneigia sovietų skleistus prasimanymus apie tai, kad prieš Lietuvą nebuvo panaudota ginkluota jėga ir ji savo noru įsileido SSRS ginkluotąsias pajėgas.“

Agresija prieš Lietuvą, įsibraunant ginkluotosiomis pajėgomis nepaskelbus karo, prasidėjo šiek tiek anksčiau negu daugelis manome: ankstų 1940 m. birželio 15 d. rytą, 3 val. 40 min. Būtent tada SSRS „išvadotojai“ perėjo Lietuvos Respublikos valstybės sieną ir puolė Ūtos sargybos postą. Apie 20 min. jie šaudė iš šautuvų ir kulkosvaidžių. Apie 20 raudonarmiečių, prislinkę arčiau, metė granatas. Viena jų sprogo prie namo langų. Šešetas užpuolikų įsiveržė į pastatą ir jėga išsivedė vien baltiniais vilkinti sargybos viršininką A. Barauską į kiemą. Čia pat prie prieangio jam kirtu kardu. Pasieniečiui nugriuvus, šovė į galvą. Po įvykdytos Lietuvos pareigūno egzekucijos sovietų kariai pasitraukė. Tokia oficiali agresijos prieš Lietuvos Respubliką versija. Tada buvo užpulti ir kai kurie kiti pasienio postai. SSRS Lietuvos pasienyje buvo visiškai pasirengusi plataus masto karo veiksmams.

Šįmet Ūtoje, prieš 70 metų įvykusios tragedijos vietoje, prie kryžiaus, prie kuklaus paminklo, įvyko renginys, skirtas Lietuvos okupacijos 70-mečiui paminėti ir pirmosios sovietinės invazijos aukos – Ūtos pasienio baro viršininko A. Barausko – pagerbimo iškilmės, kuriose dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo, Vyriausybės nariai, diplomatinio korpuso, savivaldos atstovai, kiti garbingi svečiai, tarp jų ir A. Barausko dukra Ona Brasiūnienė.

Aleksandras Barauskas

Per vienerius metus, nuo 1940 m. birželio 15-osios iki 1941 m. birželio 22-osios, buvo įkalinta, nužudyta ir ištremta 23,000 asmenų, 700 žuvo per 1941 m. birželio sukilimą. 1944–1953 m. suimta ir įkalinta 86,000 žmonių; ištremta 118,000; žuvo 20,500 partizanų ir jų rėmėjų; lageriuose ir kalėjimuose žuvo apie 25,000; tremtyje – 28,000; 1954–1986 metais suimta ir įkalinta dėl politinių motyvų 1,000 asmenų; 1991 m. ginant Lietuvos nepriklausomybę žuvo 23 asmenys. Sausio 13-ąją prie televizijos bokšto, pasienio postuose, prie Aukščiausiosios Tarybos – 900 žmonių sužeista arba kitaip nukentėjo.

Visi negrįžusieji į Tėvynę, visi žuvusieji už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę buvo pagerbti tylos minute, atminimo salvėmis, gėlėmis. Garbės sargybos kuopos karys nešė Lietuvos Respublikos prezidentės vainiką, kurį sienos apsaugos tarnybos Varėnos rinktinės pareigūnai nuvežė į Perloją ir padėjo ant A. Barausko kapo.

Aleksandro Barausko vardas ir jo auka tėvynei, kalbėjo Seimo pirmininkė Irena Degutienė, visiems laikams įrašyta į garbingiausius tautos istorijos puslapius, greta 1919 m. už Lietuvą žuvusių pirmojo savanorio Povilo Lukšio ir karininko Antano Juozapavičiaus, greta pokario partizanų, Sausio 13-osios ir Medininkų didvyrių. To reikia ne nužudyto pat-

rioto artimiesiems ar kovos draugams, to reikia mums, mūsų tautai, to reikia dabarties Lietuvai ir kiekvienam iš mūsų, to reikia tam, kad pagaliau išrištume per okupacijas pripainiotų vertybių mazgą, kad ateitis būtų kuriama ant tiesos pamatų. Todėl nuoširdžiai pritariu Seime priimtai rezoliucijai dėl okupacijos pradžios ir pirmosios aukos pagerbimo ir įamžinimo, sakė Seimo pirmininkė.

Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė irgi prisiminė poeto Jono Aisčio „vieną kraujo lašą“ ir netesėtus pažadus mirti už tėvynę. Kiekviena karta turi savo atsakomybę. Mūsų visų atsakomybė labai aiški: įtvirtinti nepriklausomybę ir laisvę taip, kad niekam po mūsų nebereikėtų statyti tokių paminklų nei Ūtoj, nei kituose Lietuvos pasieniuose, sakė ministrė.

LR Vidaus reikalų ministras Raimundas Palaitis dėkojo sienos apsaugos tarnybai, kuri jau ne vienerius metus čia pažymi A. Barausko

rei Lietuvoje Anne E. Derse.

Jau po iškilmingo minėjimo Ūtoje iš E. Zingerio sužinojau, kad jo pastangomis Vilniuje Amerikos aikštėje bus pritvirtintas bareljefas, įamžinantis tą Lietuvai, Latvijai ir Estijai palankų, Sovietų Sąjungos okupacijos ir aneksijos nepripažįstantį dokumentą. Yra gautas Vilniaus savivaldybės leidimas.

Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas Vainius Butinas džiaugėsi, kad, minint 70-ąsias A. Barausko žūties metines, pirmą kartą susirinko tiek daug garbingų svečių. Labai svarbu, sakė jis, kad apie šią pirmą 1940-ųjų sovietinės agresijos auką sužinos ir tie, kurie gal apie pasieniečio likimą iki šiol girdėjo nedaug. Netoliese esančiai užkardai prieš kelerius metus suteiktas A. Barausko vardas. Ten tarnaujantiems pasieniečiams didelė garbė tęsti jo darbą.

Barausko dukrai Onai Brasiūnienei buvo įteiktas tėvui po mirties suteiktas Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų minis-

Minėjimo dalyviai ir garbingi svečiai.

žūties metines. Tegul A. Barauskas jiems būna stiprybės ir meilės tėvynei pavyzdys.

Barausko žūtis byloja apie Lietuvos tautos valią būti nepriklausoma. Pusę šimtmečio lietuviai tą valią įrodinėjo, sakė LR Seimo narys, užsienio reikalų komiteto pirmininkas, tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti pirmininkas Emanuelis Zingeris. Renginio dalyviams jis priminė JAV reakciją į 1940-ųjų metų birželio įvykius Baltijos valstybėse. „Jungtinių Valstijų piliečiai nepritaria bet kokiems grobuoniškiems veiksmams, nepriklausomai nuo to, ar jie yra tiesioginio jėgos panaudojimo, ar tikta grasinimo ją panaudoti rezultatas. Jungtinės Valstijos ir toliau laikysis šių principų, nes Amerikos žmonės yra įsitikinę, kad jeigu santykiai tarp tautų nebus grindžiami tikėjimu šiais principais, nebus įmanomas ir proto, teisingumo bei teisės viešpatavimas, kitais žodžiais tariant, bus neįmanoma apsaugoti šiuolaikinės civilizacijos pagrindų“. Pacitavau 1940 m. liepos 22 d. JAV Valstybės sekretoriaus pareiškimą dėl Baltijos šalių aneksijos, kurį parlamentaras E. Zingeris čia pat perdavė JAV ambasado-

terijos atminimo ženklas „Valstybės sienos apsaugai – 90“ O. Brasiūnienė perskaitė savo atsiminimus apie tėvą, apie tą tragišką 1940-ųjų birželio 15-osios rytą.

A. Barauskas augo neturtingoje daugiavaikėje šeimoje. Anksti neteko tėvo, mirusio nuo sunkios ligos. Skurdas ir vargas viešpatavo Barauskų pirkelėje. Netekęs tėvo paramos, būsimasis pasienietis vaikystėje turėjo pats sau pelnytis duoną. Nuo mažų dienų daug dirbo, augo nemokėdamas nei skaityti, nei rašyti, patyrė sunkią samdinio dalį. Tačiau nepuolė į neviltį, nepasiklydo gyvenimo kryžkelėse. Savo gyvenimą paskyrė nepriklausomos Lietuvos policijai, vėliau perėjo sienos apsaugos tarnybon. Buvo atkaklus, veržlus, norėjo daug žinoti, daug įgyvendinti. Mokėjo pareikalauti iš kitų. Buvo Šaulių rinktinės narys.

Tėvas buvo daugiau negu mylintis ir maitinantis žmogus, bet mes jo labai anksti netekome, sakė O. Brasiūnienė. Jai buvo septyneri, seseriai – penkeri. Ir iškart joms gyvenimas tapo labai sunkus, kaip ir tėčiui vaikystėje. Likome be maitintojo, neretai neturėjome net duonos.

Nukelta į 11 psl.

Tragedijos vietoje stovi kryžius.

Vytauto Visocko nuotraukos

Netikėtumų ledynas: išgyvenimai ir išpūdžiai

Indrė Tijūnėlienė

Nr. 6

Elektros kištukų protestas skatino – „Išjunk – ir sutaupyk!“ Raudoni „kištukai“ laikė plakatus su užrašais „Nenorime kaisti veltui! Trauk mus lauk!“, „Nenorime dirbti be reikalo! Ištraukit mus!“, „Leiskite atsikvėpti bent naktį! Ištraukite iš lizdo!“ Buvo raginama atsiminti elektrinio prietaiso laidą išjungti iš rozetės, jei aparatas nenaudojamas, pvz., kavinukai, gruzdintuvai ir kt.

Kad jaunimas domisi ir rūpinasi aplinka, gamtosauga bylojo 12-oji Lietuvos jaunųjų mokslininkų konferencija „Mokslas – Lietuvos ateitis“, („Mokslas ir gyvenimas“, 2009.06), vykusi Gedimino technikos universitete 2009 m. balandžio 12 dieną. Konferencijoje buvo aptartos Lietuvai svarbios problemos: atmosferos tarša, oro valymo technologijos, aplinkos apsauga, nuotekų ir atliekų priežiūra, klimato kaita, triukšmo poveikis ir t. t. Konferencijai vadovavo Aplinkos apsaugos katedros vedėjas, prof. habil. dr. Pranas Baltrėnas.

Šamųšį kėlė kalbos apie ketinimą pradėti statyti atliekų deginimo gamyklą rytiniame Vilniaus priemiestyje, netoli Gariūnų turgaus. Žmonės bijojo dvokimo ir išmetamų taršalų ir pasirašinėjo protesto laiškus. Tačiau tikinama, kad gamyklą, kuri sudegintų apie 250,000 tonų atliekų iš Vilniaus ir Utenos apylinkių, nedarytų neigiamos įtakos aplinkai ar sveikatai. Toks atliekų tvarkymas būtų pigesnis negu šiukšlių vežimas ir šavartyną.

Kontroversijų sukėlė LEO LT sukūrimas, o dabar – jo panaikinimas, restitucinio atlyginimo dydis kėlė nesutarimus. Vyriausybė turi daugumą LEO LT energetikos bendrovėje. „NDX energija“ yra LEO LT akcininkai, 2003 m. įsigijusi „Vakarų skirstomuosius tinklus“ (VST). Už 97 procentus VST akcijų, „NDX energija“ gavo 38.3 procentus LEO LT akcijų. Draugiškai atsisveikindama, Vyriausybė rengėsi „NDX energijai“ pasiūlyti 680 milijonų litų atlygį. Tačiau privatiems partneriams tokia suma atrodė per maža. Energetikos ministras Arvydas Sekmokas tvirtino, kad „NDX energija“ negaus „nei lito iš biudžeto“.

Ignalinos atominės elektrinės uždarymas dar buvo svarstomas su širdgėla. Pasak „Respublikos“ (2009.11.26), uždarymo kaina auga.

Auditoriai pastebėjo, jog trejus metus vėluoja brangiausiai kainuojančių projektų įgyvendinimas – laikino panaudoto kuro saugyklos ir kietųjų radioaktyviųjų atliekų saugojimo komplekso įrengimas. Delsiant kainos beveik padvigubėjo.

Tačiau žurnale „Verslo klasė“ (2009.12) branduolinės energijos inžinierius ir knygų autorius dr. Kazys Almenas teigia: „Į fobiją peraugusi atominės energetikos baimė Vakaruose neturi nieko bendra nei su Ignalinos AE, nei su RBMK tipo reaktoriais (kuriuose yra ne vienas katilas, o maždaug 1,500–1,700 mažų katiliukų ir kiekviename iš jų vyksta reakcija).“ Technologijoms besipriešinantys „žalieji“ paveikė Europą ir kai kuriuose kraštuose sugebėjo prastumti įstatymus prieš branduolinę energiją. Europoje dominavę „kairieji“ iškėlė Lietuvai įstojimo į ES sąlygą – uždaryti Ignalinos jėgainę. Išanalizavus nelaimę Černobilyje, reaktoriuose problema buvo išspręsta, įvedus mechaninius konstrukcinius pakeitimus. Tad Ignalinoje tos problemos jau nėra.

Nuogastaujama, kad uždarius Ignalinos atominę elektrinę, Lietuva niekada neturės tokios pigios energijos. Be to, ne taip paprasta ją uždaryti. Kai elektrinėje 2000 metais veikė du reaktoriai, čia dirbo 5,700 žmonių. Šiuolaikinėse elektrinėse užtenka 300–400 darbuotojų. Dabar IAE dirba 2,700, jau išėjo 300, o iki 2010 išeis dar 200 specialistų. Po uždarymo dar ten teks laikyti apie 1,900 žmonių, nes truks apie 25 metus, kol vietovė išsivalys, atsistatys, „sužaliuos pievelė“. Po 2010 m. sausio pirmos dienos IAE nebus elektros gamintoja, o tik vartotoja, vyks išmontavimo darbai.

Energetikos ministras A. Sekmokas sako, kad elektros energija buitiniams vartotojams gali brangti 8–10 centų. Jis teigia, kad reikės mokėti tiek, už kiek ją pagamins Elektrėnų jėgainė, nors nuo 2010 m. 35 proc. elektros energijos bus parduodama aukcionuose. Nuo 2010 m. pagrindinis Lietuvos aprūpinimas energija ateis iš Elektrėnų, kur jau įrengti aštuoni blokai, siekiantys 1,800 megavatų galią. Statomas dar kombinuotojo ciklo blokas, siekiantis 455 megavatų galią. Bus mažiau taršos, bus daugiau darbo vietų, tikimasi gauti pigesnę energiją 2012 metais užbaigus statybą.

Bus daugiau.

Elektros kištukų protestas skatino – „Išjunk – ir sutaupyk!“.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Dovana iš Amerikos – siuvinėta paveikslo „Žalgirio mūšis“ kopija.
Redakcijos archyvo nuotr.

Lietuva ruošiasi Žalgirio mūšio 600 metų jubiliejui

Atkelta iš 4 psl. vaizduoja daugiau kaip 1,100 penkių centimetrų dydžio kareivių, o maketas užima 20 kvadratinį metrų plotą. Šio maketo kūrimo eigą galima stebėti interneto svetainėje www.zalgiriu600.lt, o jau netrukus maketą bus galima apžiūrėti Lietuvos nacionaliniame muziejuje.

Vytauto Didžiojo karo muziejuje Kaune atidaryta šiam jubiliejui skirta paroda „Lietuvos karys Žalgirio mūšyje“. Čia galima pamatyti XIV–XV a. Lietuvos karių ginkluotę: kalavijus, kovos kirvius ir peilius, ietigalius, šalmus, raitelių ir žirgų ekipuotės detales, pirmuosius Europoje parako ginklus, akmeninius sviedinius, kuriais buvo šaudoma. Beveik visi rodiniai yra originalai, rasti Lietuvoje archeologinių tyrinėjimų metu. Jie įrodo, kad to meto lietuvių karo ginkluotė mažai kuo skyrėsi nuo kaimynų ir paneigia mitus, kad lietuviai į Žalgirio mūšį ėjo apsisiautę kailiais, apsiginklavę medinėmis kuokomis.

Lietuvos turizmo departamentas Valdovų rūmuose pristatė Lietuvos ir Lenkijos kelionių maratoną, kurio metu visi norintys kviečiami aplan-

kyti po 10 istorinių objektų Lietuvoje ir Lenkijoje, susijusių su Žalgirio mūšiu. Lietuvoje – tai Trakų, Vilniaus ir Medininkų pilys, Vytauto Didžiojo bažnyčia Kaune, Birštono, Merkinės, Veliuonos piliakalniai, Birutės kalnas Palangoje, Pabaisko mūšio vieta ir Senųjų Trakų piliavietė – čia gyveno, valdė, kariavo ir išsėjos mūšio vadai ir karžygiai, kurie finansavo bažnyčių statybą, supylė piliakalnius.

Išpūdingą dovaną Žalgirio mūšio sukakčiai paruošė ir Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenantis pirmosios Nepriklausomos Lietuvos gydytojo, medicinos, humanitarinių ir teisės mokslų daktaro, aušrininko Jono Šliūpo sūnus Vytautas su žmona Vanda. Birželio 8-ąją Kauno Vytauto Didžiojo muziejuje buvo pristatyta jų dovana šiam muziejui – išsiuvinėta lenkų dailininko Jan Matejko paveikslo „Žalgirio mūšis“ kopija. Ją Šliūpai siuvinėjo apie 15 metų, o 2,82 metrų ilgio ir 1,26 metrų pločio darbui išsiuvinėti prireikė maždaug 4 milijonų dygsnių. Nuo birželio 17-osios ši unikali dovana bus rodoma Lietuvos Seimo rūmuose rengiamoje parodoje.

IEŠKO DARBO

* **Moteris** ieško žmonių slaugymo darbo. Gali pakeisti arba išleisti atostogų. Tel. 312-492-8795.

* **Moteris** ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Patirtis, rekomendacijos. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. (Gali dirbti vyras ir žmona kartu). Tel. 312-307-4619.

* **Sąžininga**, darbšti, komunikabili moteris bus rūpestinga slaugė jūsų motinai. Tel. 815-603-9052, kalbėti lietuviškai, rusiškai, lenkiškai.

* **Nagingas** vyras, turintis 14 metų darbo patirtį, gali atlikti visus einamuosius namo remonto darbus. Tel. 708-691-6012.

Kunigas Justas Jasėnas ir renginio vedėja Juozo Keliuočio viešojoje bibliotekoje. **Gitanos Abarienės** nuotr.

Svečiuose kunigas, poetas Justas Jasėnas

Rokiškio „Romuvos“ gimnazijos skaitykloje įvyko literatūrinė valanda su kunigu, poetu Justu Jasėnu. Šioje gimnazijoje kunigas, poetas, visuomenininkas J. Jasėnas vieši jau ne pirmą kartą. 2009 metų pavasarį gerbiamas kunigas Rokiškio „Romuvos“ gimnazijos bibliotekai padovanojo jam autografuotų leidinių rinkinį. Šį kartą Zarasų bažnyčios vikaras, kunigas Jasėnas gimnazijos moksliviams ir mokytojams skaitė poetės kraštiešės Elenos Mezginaitės eilėraščius, ištraukas iš Unės Babickaitės-Graičiūnienės knygos „Atsiminimai, dienoraščiai, laišškai“ ir eilėraščius iš savo poezijos knygos „Užmigdykite mus ežeruos“.

Renginyje gimnazistas Lukas Audickas skaitė kunigo eiles, pagal autoriaus tekstus dainavo ir grojo muzikos mokytojas Egidijus Kundrotas, svečią sveikino gimnazijos direktorius Gediminas Matiekus. Po susitikimo renginio dalyviai nusprendė kunigą Jasėną pasikviesti į svečius ir kitais mokslo metais.

Kitas susitikimas su kunigu, poetu įvyko Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešojoje bibliotekoje. Svečias rokiškėnams kal-

bėjo apie save, bendradarbiavimą periodiniuose leidiniuose, poetę Eleną Mezginaitę, Suvainiškįje dirbusį kunigą Kostą Balsį, apie prozininką, vertėją Juozą Aputį.

Literatūrinį vakarą pajavairino Rokiškio muzikos mokyklos mokytojų atliekami muzikiniai kūriniai. Kunigui, poetui už bendradarbiavimą parapijos laikraštyje „Liepsnelė“ dėkojo Suvainiškio, Čedasų, Žiobiškio bažnyčių kunigas Virginijus Šimukėnas, už prasmingą kūrybos vakarą šiltus padėkos žodžius išsakė Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos darbuotojos, rajono literatų klubo „Vai-vorykštė“ nariai. Renginys baigėsi, bet dalyviai ilgai nesiskirstė. Dar ilgai kunigas, poetas Jasėnas poezijos knygoje „Užmigdykite mus ežeruos“ rašė skaitytojams palinkėjimus su autografais. Viešosios bibliotekos direktorė Alicija Matiukienė jau svarstė, kaip kitą kartą pasikviesti svečią ir galbūt į kitas erdves, nes norisi, kad susitikimas būtų šiltas, atviras ir nuoširdus.

Reda Kiselytė,
Rokiškio „Romuvos“ gimnazijos bibliotekos vedėja

Jurgos Ivanauskaitės eilėraščių rinktinė – angliškai

„Jurga Ivanauskaitė yra nepaprasta asmenybė šiuolaikinėje Baltijos šalių literatūroje.“

(Howard Jarvis, „Central Europe Review“)

„Ji nepanaši į jokių kitą autorių, ir jokiam kitam autoriui nėra pavykę taip nutolti nuo lietuviškosios realybės ir kartu išlaikyti tokį glaudų ryšį su dabartimi.“

(„Frankfurter Allgemeine“)

Taip Jurgos Ivanauskaitės kūryba pristatoma pirmą kartą angliškai išleidžiamos eilėraščių rinktinės „108 Moons“ („108 mėnuliai“) viršelyje. Į knygą, kurią išleido Airijos leidykla „TAF Publishing“ kartu su „The Workshop Press“ atrinkti eilėraščiai iš dviejų J. Ivanauskaitės rinkinių – „Šokis dykumoje“, 2004, ir „Odė džiaugsmui“, 2007 („Tyto alba“).

Ruošdami rinktinę „108 Moons“ bendradarbiavo du poetai, tikėjęsi skaitytojams perteikti autorės balsą, kupiną sąmojo, nuostabos ir ilgesio – airių poetas, rašytojas ir leidėjas Paul Perry ir lietuvių rašytoja, vertėja Rūta Suchodolskytė. „108 Moons“ – tai užuojautos, humoro ir pykčio persunkta knyga. Ji išreiškia gilų J. Ivanauskaitės ryšį su budizmu, įamžina jos santykį su mirtina liga, nestokoja drąsos ir žmogiškos šilumos.

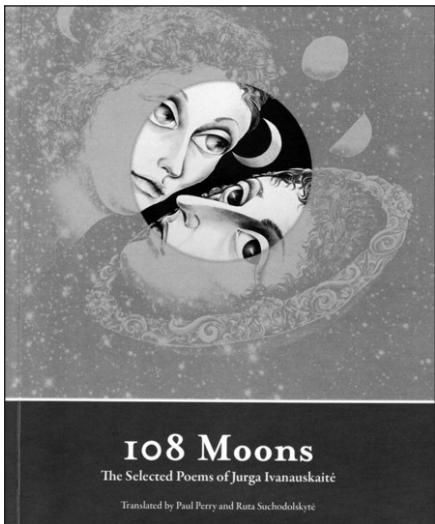
Knygos pratarmėje airių autorius Paul Perry šiltai pasakoja apie savo apsilankymą Vilniuje, bendradarbiavimą su Rūta Suchodolskyte ir J. Ivanauskaitės kūrybą:

„Pavasaris. Perėjęs Katedros aikštę Vilniuje patekau į prietemoje skendintį Lietuvos rašytojų sąjungos vestibulį aukštomis lubomis. Bare laukiau Rūtos Suchodolskytės, su kuria bendradarbiauju versdamas Ivanauskaitės poeziją. Užsisakau taurę vyno, prisėdu ir išsitraukiu ‘108 Moons’ rankraštį, primargintą klausimų ir pastabų. Padavėja atneša vyno. Padėkoju, bet jai einant link baro atsistoja kitas baro lankytojas ir

paima už rankos. Groja muzika. Jie ima šokti: lankytojas ir padavėja. Jie šoka valsą, o aš stebiu juos lyg užbur-tas. Panašią būseną jaučiu skaity-damas jaudinančius J. Ivanauskaitės eilėraščius.“

* * *

„Mudu su Rūta dirbome daugiau kaip penkerius metus.(...) Kai ėmė-mės provokuojančios ir labai popu-liarios lietuvių rašytojos J. Ivanaus-kaitės tekstų literatūrinio vertimo, nieko neišėjo. Užčiuopti originalaus teksto esmę ir gaivališką autorės balsą buvo sunki užduotis. Labiausiai mums rūpėjo perteikti stiprią autorės asmenybę, slypinčią už eilėraščių, o taip pat jos ilgesį, humoro jausmą, gebėjimą kurti vaizdus ir metaforas – tai Jurga buvo puikiai įvaldžiusi – ir atskleisti jos ieškojimus ir veriantį kūrinio tikrumą.“

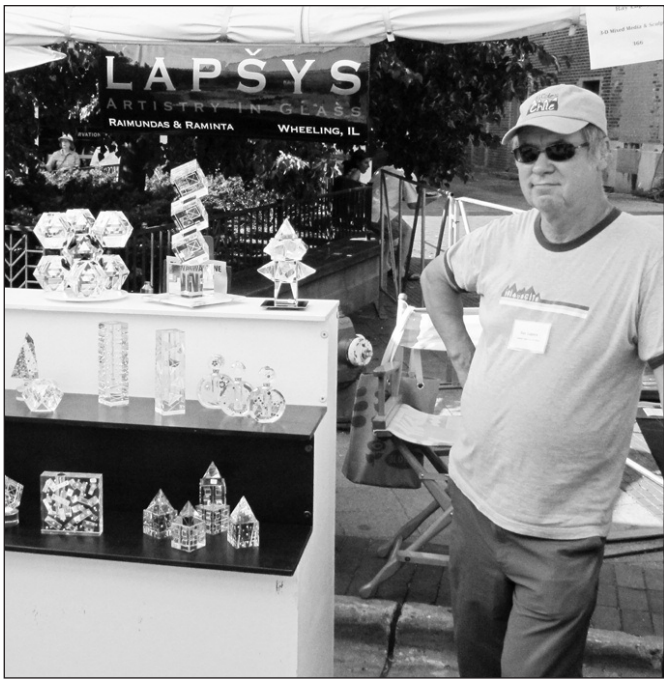

„Eilėraščiai rinkinyje ‘108 Moons’ – lyg žaibo tvyksniai, nušviečiantys mūsų egzistencijos esmę. Kartais eilės primena išpažintį, kartais jos siur-realistiškos, o kartais itin tikroviškos. Savo žodžius Jurga paverčia bur-tažodžiais, mįslėmis, užkeikimais.

Jos dvasinė kelionė yra pažen-klinta erotikos, viename eilėraštyje ji prisipažįsta esanti apsėsta aistros.“

Bernardinai.lt

Lietuviai dailininkai Evanston, IL meno festivalyje

Čikagoje ir jos apylinkėse vasarą vyksta daugybė festivalių ir meno parodų. Jos rengiamos parkuose ar tiesiog miestelių gatvėse. Birželio 26–27 dienomis Čikagos priemiestyje Evanston vyko kasmetinis, 31-asis meno festivalis – „Fountain Square Art Festival“. Festivalyje dalyvavo net 225 menininkai iš visos JAV.

Čia buvo galima sutikti ir tris lietuvius menininkus, gyvenančius Čikagos apylinkėse. Savo darbus žiūrovams rodė ir juos pardavinėjo seniau odos kūriniais žinoma, o neseniai grafikos techniką pamilusi Aušrinė Kerr („Works on Paper“), stiklo menininkas Ray Lapšys („3-D Mixed Media & Sculpture“), ir patikė Irena Šaparnis („2-D Mixed Media“). Įdomiu sutapimu visų trijų lietuvių menininkų palapinės buvo išdėstytos toje pačioje festivalio gatvėje.

„Fountain Square Art Festival“, apimantis šešis Evanston miestelio centro kvartalus, yra vienas didžiausių ir autoritetingiausių, vertinimo komisijos patvirtintų darbų („juried“) meno festivalių Čikagos šiaurinėje dalyje. Jį kasmet aplanko daugybė meno mylėtojų.

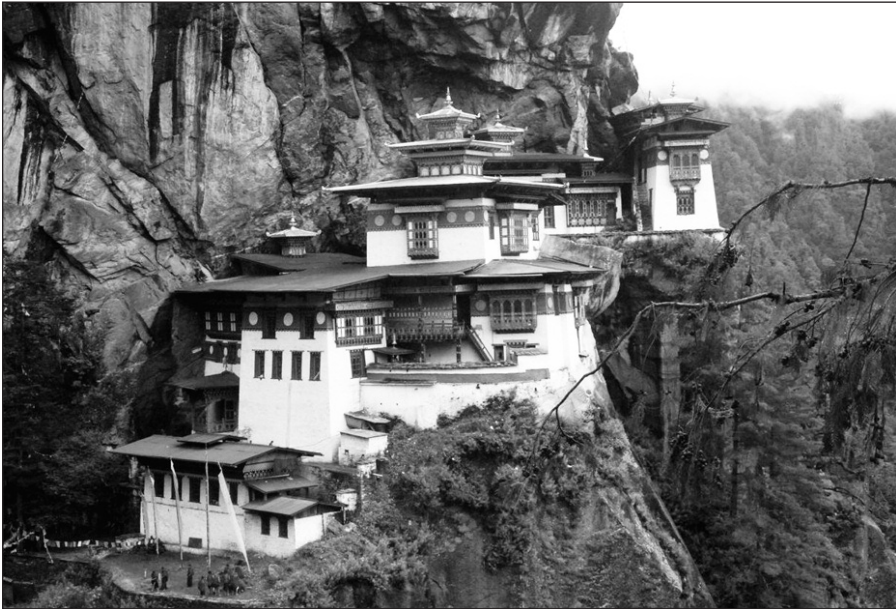
Nuotraukose (kairėje): dailininkė Aušrinė Kerr kalbasi su festivalio lankytoju; (viduryje) Irenos Šaparnis darbas ir (dešinėje) stiklo menininkas Ray Lapšys.

Ramunė Kubiliūtė (tekstas ir nuotraukos)

6 gražiausi pasaulio vienuolynai

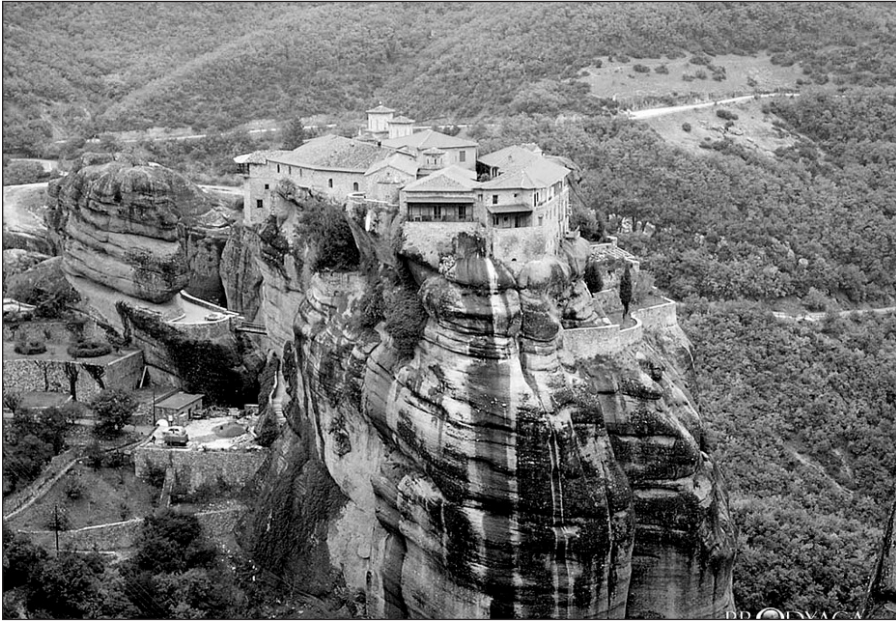
Nors vienuoliai pasižymi asketišku gyvenimo būdu, ilgą laiką vienuolynų puošnumas įkvėpdavo tikinčiųjų baimę ir pagarbą. Nepaisant karų ar gamtos nelaimių, dar ir šiandien tūkstančiai žmonių plūsta pasigrožėti vienais iš įspūdingiausių senovinių pastatų.

Paro Taktsang („Tigro irštva”), Butanas

Butane yra daug įspūdingų vienuolynų, tačiau Paro Taktsang – pats žymiausias jų. 3,000 metrų aukštyje ant uolos krašto esantis vienuolynas virš Paro slėnio iškilęs net 700 metrų. Pasak legendos, jį pastatė šventasis, čia atjojęs ant tigrės nugaros. Deja, tai, ką dabar mato turistai, tėra tikslī kopija – 1998-aisiais vienuolynas sudegė iki pamatų.

Meteora, Graikija

Didžiausia Graikijos vienuolynų pastatų grupė, pastatyta ant smiltainio kolonų X amžiuje, stovi iki šiol. Iki XX a., kuomet iki vienuolyno buvo nutiestas kelias bei uoloje iškirsti laiptai, jis buvo pasiekiamas tik virvinėmis kopėčiomis. Vienuoliai, nesibaimindami prievartos ir karų, čia pastatė 24 nuostabaus grožio šventyklas. Tačiau, jei jiems pavyko apsisaugoti nuo žmonių, laiko pinklių išvengti nepasisekė – dabar iš šventyklų išliko tik šešios.

Ne Gedulo ir vilties, o Okupacijos diena

Atkelta iš 8 psl.

Po 1940-ųjų birželio 15-osios tragedijos A. Barausko dukreles pri-glaudė giminės. Bet visi bijojo jas au-ginti. Buvo grasinama Sibiru. Am-žino įšalo žemėje tik per stebuklą neteko pabuvoti, sakė O. Brasiūnie-nė. Skurdžiai, sunkiai gyvenome, bet išlikome.

Pasieniečio A. Barausko tragedi-ja ilgai buvo pamiršta. Pirmą kartą jo šeimos likimu buvo pasidomėta 1991 m. gegužės mėnesį, kai „Gimtajame krašte” pasirodė A. Eidinto straipsnis „Pirmieji Stalino saulės spinduliai”. Autorius klausė, kaip sekasi A. Ba-rausko šeimai, kur ji gyvena, prašė atsiliepti. Atsiliepiau, sakė O. Brasiū-nienė, bet ir po to – tyla. Sklido gan-dai, kad A. Barauskas neturi būti pa-gerbtas, nes jis tik vykdė tarnybines pareigas. Ar yra nuosavybė parei-goms? – klausė O. Brasiūnienė. – Jei-

gu žmogus tarnauja valstybei, tai ir pareigos – valstybinės. A. Barauskas neturėjo savo privačios sienos, jis valstybės sieną saugojo, valstybei tarnavo.

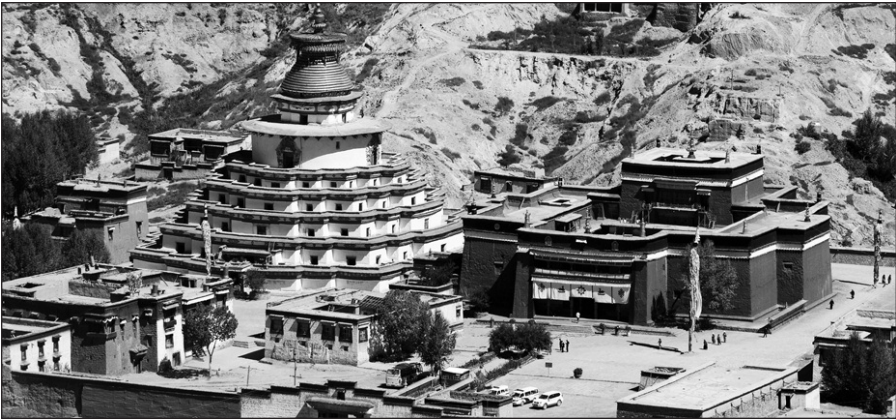
A. Barausko dukra padėkojo vi-siems, kurie prisidėjo, kad valsty-binės reikšmės įvykis nebūtų užmirš-tas. Dėkojo ir Varėnos šauliams, ir pasieniečiams, tiems, kurie pastatė kryžių, paminkliuką. Dėkojo valdžios žmonėms už ketinimus padaryti dau-giau negu šiandien padaryta. Seimo pirmininkė I. Degutienė sakė: „Labai svarbu, kad Ūtoje veiktų muziejus, primenantis žiaurų 1940-ųjų birželio 15-osios rytą, labai svarbu, kad iškil-tų deramas paminklas pirmajai so-vietinės okupacijos aukai Lietuvoje, tačiau dar svarbiau, kad toks pa-minklas būtų mūsų atmintyje, mūsų širdyse...”

Yumbulagang, Tibetas

Manoma, jog II a. pr. Kr. iškilęs vienuolynas yra pirmasis pastatas Tibete. Jo planus pirmasis šalies imperatorius Nyatris Tsem-po neva gavęs tiesiai iš dangaus. XVII a. XV Dalai Lamos nurodymu vienuolynas buvo paverstas rūmais. Deja, per „kultūrinę revoliuciją” jie buvo beveik visiškai sugriauti ir atstatyti tik 1983 metais.

Palkhor, Tibetas

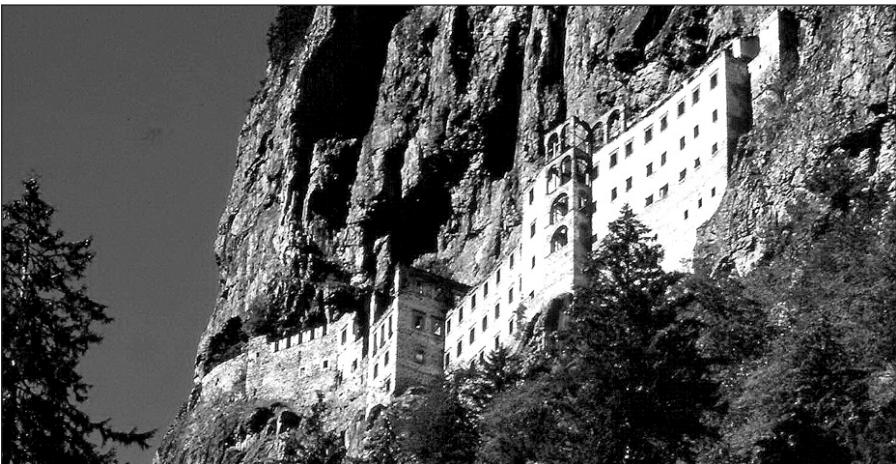
Šis XIV a. pastatytas vienuolynas išvengė Kultūrinės revoliucijos fanatikų. Devynių lygių pastate yra net 77 kambariai, tad „revoliucionieriai” pavargo pusiaukelėje ir sunaikino tik pastato išorę puošusias Budos statulas. Dabar jos atstatytos ir patalpintos stupoje Kubum. Kubum reiškia 1,000, nes būtent tiek Budos atvaizdų yra stupos viduje.

Xuánkong Si („Kabanti šventykla”), Kinija

491 metais įkurta šventykla tikrai pakilusi virš žemės paviršiaus – ji pas-tatyta ant medinių, į uolą įkaltų polių. Nepaisant to, jog atrodo pakankamai netvirtai, vienuolynas atlaikė ir žymųjį 1556-ųjų žemės drebėjimą, pareika-lavusį 830,000 žmonių gyvybių.

Sumela vienuolynas, Turkija

Legenda pasakoja, jog vienuolyną 386-aisiais metais įkūrė du iš Atėnų at-keliavę vienuoliai, radę oloje Mergelės Marijos statulą. Rusijai okupavus greta esantį Trabzono uostą, 1916–1918 metais buvo užgrobtas ir vienuolynas. Net-rukus, 1923-aisiais jis paverstas tvirtove. Dabar čia įrengtas muziejus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Prisijungdamas prie pilietinio** sumanymo „Lietuva, Tėvyne mūsų“ Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje maloniai kviečia tautiečius liepos 6 d., antradienį, susirinkti restorane „Kunigaikščių užėja“ (6312 S. Harlem Ave., Summit, IL 60501) ir 9 val. v. sugiedoti Tautišką giesmę.

◆**Liepos 8 d., ketvirtadienį, LR** generalinis konsulas Čikagoje, KFAR Žydų menų centras, Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjunga ir „Off Track Collaboration“ kviečia visus į akordeonisto Martyno Levickio koncertą, kuris vyks Chopin Theater (1543 W. Division St., Chicago, IL 60642). Nemokama automobilių stovėjimo aikštelė į rytus nuo teatro pastato. Bilietus galima įsigyti www.ticketweb.com.

◆**Liepos 9 d., penktadienį, Balze-**ko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) 7 val. v. – retrospektyvinės Ann Radville-Grimmer parodos atidarymas; 8 val. v. – Martyno Levickio koncertas. Įėjimas nemokamas. Rengia: Balzeko lietuvių kultūros muziejus, LR generalinis konsulas Čikagoje ir Čikaga-Vilnius susigiminiavusių miestų komitetas.

◆**Visus neabejingus klasikinei** muzikai kviečiame liepos 10 d., 5 val. p. p. atvykti į fortepijoninės muzikos popietę, kurioje išgirsite Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos pianistės, respublikinių bei tarptautinių konkursų laureatės Gabrielės Lelytės koncertą. Programoje skambės L. van Beethoven, F. Chopin, M. K. Čiurlionio ir kitų kompozitorių

kūriniai. Lauksime jūsų Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, Lemont.

◆**Liepos 22–29 dienomis Palai-**mintojo Jurgio Matulaičio misijoje lankysis kun. Hermanas Šulcas, SDB, daug metų dirbęs Ruandoje ir Lietuvoje įsteigęs Jaunimo sodybą.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Kviečiame į lietuvišką šventę,** „Lietuviais esame mes gimę!“, kuri liepos 10 d. nuo 3 val. p. p. vyks Estų namuose (4 Cross St. & Veterans Hwy. Jackson, NJ 08527). Paminėsime Mindaugo karūnavimo dieną ir Žalgirio mūšio 600-ąsias metines. Vėliau pakviesime Joninių linksmybėms. Daugiau informacijos gausite el. paštu tuviskabendrija@yahoo.com

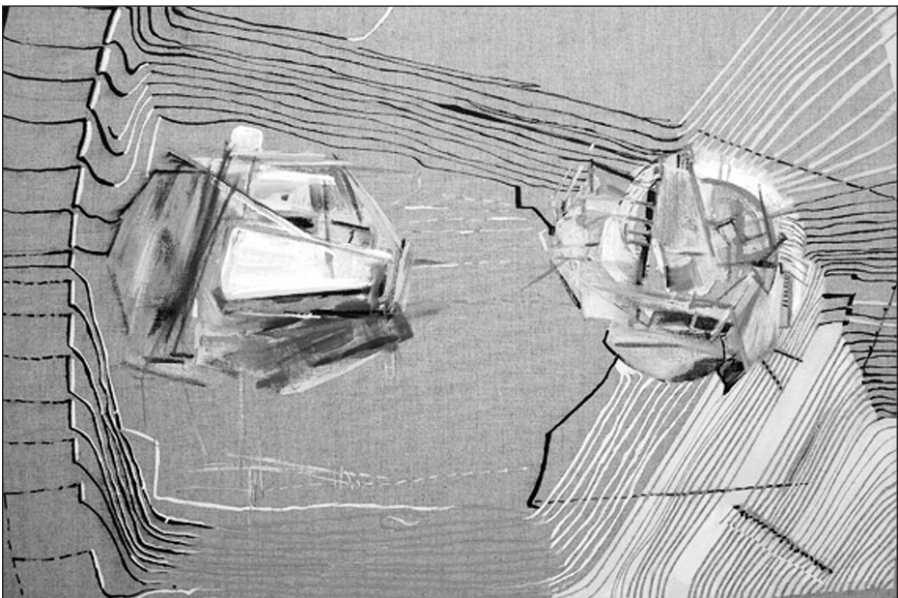
◆**Šventės organizacinis komite-**tas ir Putnam seselės kviečia liepos 25 d. atvykti į seselių sodybą, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260, kur vyks Suartėjimo šventė-gegužinė. Programoje: 11 val. r. – šv. Mišios; 12 val. p. p. – pietūs, po jų – įvairiausi užsiėmimai. 3 val. p. p. – Neringos stovyklautojų programa; 4 val. p. p. – loterija. Daugiau informacijos el. paštu: Daiva@rcn.com arba Diana.nork@yahoo.com.

◆**IX Dainų šventės Toronto, Cana-**da būstinės numeris 416-679-7784 ext. 5249 #. Pagrindinis informacijos centras bus įsikūręs Marriott Airport viešbutyje, 901 Dixon Rd., Toronto, ON M9W 1J5, Canada.

Bronislovo Piesarsko sudaryto ir leidyklos „Alma littera“ 2004 m. išleisto 780 psl. leidinio „Dabartinės anglų kalbos žodynas“ kaina – 70 dol. Žodynas skirtas studentams ir mokytojams, mokslininkams ir vertėjams, – visiems, kurie domisi dabartine anglų kalba. Jame yra apie 70,000 anglų kalbos žodžių ir posakių. Šiame žodyne pateikiami nauji žodžiai ir naujos reikšmės, paplitę anglų kalboje XX a. antroje pusėje. Žodyne rasite daug dabartinės šnekamosios kalbos ir slengo žodžių.

Žodyną iš „Draugo“ knygynėlio galima įsigyti paštu, pridedant 9,75 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau leidinių – už kiekvieną papildomą knygą – 2.5 dol. mokestis. Prieš perkant žodyną prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

„Draugo“ info

Antano Mončio namuose-muziejuje (S. Daukanto g. 16, Palanga) **liepos 10-30 dienomis vyks kalifornietės dailininkės Saulė Piktyt darbų paroda „Spynos-ir-raktai“.**

Susitikimas su dailininke liepos 17 d. 5 val. p.p. Muziejaus darbo laikas: trečiadieniais – sekmadieniais 3 val. p.p. – 7 val. v. Tel. (8-460) 49366, (8-686) 76668; el. paštas muzmoncio@is.lt

Nerijus Šmerauskas įšventintas kunigu

Šv. Apaštalo Petro ir Pauliaus iškilmėse, visuotiniais Kunigų ir jubiliejiniais Padėkos už Lietuvos laisvę metais Šv. Apaštalo Petro ir Pauliaus arkikatedroje bazilikoje (Vilniaus gatvė 1, Kaunas) birželio 29 d., antradienį, arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus rankų uždėjimu ir malda diakonas Nerijus Šmerauskas įšventintas kunigu.

Gydytojas Jonas Prunskis su šeima Jonines šventė Lietuvos Respublikos (LR) ambasadoje Beijing, Kinijoje. Nuotraukoje pirmoje eilėje iš kairės: dr. Jonas Prunskis, LR ambasadorius Kinijai dr. Rokas Bernotas, Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentas Artūras Poviliūnas. Antroje eilėje (iš kairės): Kristina Prunskytė, trečioji sekretorė Aušra Bogvilaitė, patarėja Jūratė Ramoškienė, dr. Terri Prunskienė ir Vytautas Prunskis.

Dr. J. Prunskio asmeninio albumo nuotr.

Aloyzas Jančoras (pirmas iš dešinės) filmavimo Afganistane metu. Vietos kaimo seniūnas kalbasi su lietuviais kariais. Nuotrauka iš asmeninio albumo

Liepos 1 d., ketvirtadienį, 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629, vyks **susitikimas su režisieriumi ir kino operatoriumi Aloyzu Jančoru**. Bus rodomi du jo sukurti filmai: „Akligatvis“ (filmas skiriamas visiems lietuviams, žuvusiems tolimajame Afganistane) ir „Ištraukos iš dienoraščio“ (pasakojimas apie garsųjį aktorį Laimoną Noreiką). Teirautis tel. 773-582-6500 (Rita Janz).

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas AURIS JARAŠŪNAS

Estate Planning (Wills, Trusts) ir Land Use
2802 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, CA 90404
Tel.: **310-828-7525**
Mob.: **310-701-8472**
E-mail: jaralaw@earthlink.net
Valandos: antradieniais ir pagal susitarimą

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą